

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТРАНСПОРТУ

Кафедра екології і безпеки життєдіяльності

О. В. Александров

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Методичні рекомендації щодо самостійного опрацювання матеріалу та завдання до практичних занять і контрольних робіт, тестів для студентів-магістрів технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання за кредитно-модульною системою

Київ 2014

УДК 346.1

Александров О. В.

Інтелектуальна власність: Методичні рекомендації щодо самостійного опрацювання матеріалу та завдання до практичних занять і контрольних робіт, тестів для студентів-магістрів технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання за кредитно-модульною системою. – К.: ДЕДУТ, 2014. – 87 с.

Методичні рекомендації та завдання до виконання практичних і контрольних робіт містять: пояснювальну записку, навчально-методичний план, плани тем, теми з практичних занять, завдання для контрольних робіт, методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, варіанти контрольних робіт з практичними завданнями для перевірки рівня знань студентів за підсумками модулів, тестів, завдань щодо самостійної роботи студентів, індивідуальних навчально-дослідних завдань, основних питань із підготовки до заліку (іспиту), підведення підсумків атестації, а також списку рекомендованої літератури.

Для студентів-магістрів технічних спеціальностей вищих навчальних закладів залізничного транспорту, денної та заочної форм навчання.

Методичні рекомендації розглянуто і затверджено на засіданні кафедри ЕБЖ (протокол № 9 від 15 березня 2013 р.) та засіданні методичної комісії факультету Управління залізничним транспортом (протокол № 3 від 25 березня 2013 р.)

Укладач: **О. В. Александров**, кандидат юридичних наук, доцент

доцент кафедри екології і безпеки життєдіяльності.

Рецензенти: **Ю. А. Задорожний**, кандидат юридичних наук, доцент

Є. М. Ключова, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Структура навчальної дисципліни	5
2. Методичні рекомендації, тематика та зміст практичних занять	8
3. Методичні рекомендації та завдання до виконання контрольних робіт за підсумками модулів	24
4. Методичні завдання та рекомендації щодо виконання самостійної роботи студентів	40
5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	46
6. Контрольні тести	53
7. Питання, що виносяться на іспит (залік)	69
8. Критерії оцінки знань студентів при захисті самостійних і індивідуальних письмових завдань	72
Рекомендована література (основна і додаткова)	81

Вступ

В умовах незалежності України поняття «інтелектуальна власність» було вперше передбачено у Законі України від 7 лютого 1991 року «Про власність», у ст. 41 якого визначалося, що об'єктами права інтелектуальної власності є твори науки, літератури та мистецтва, відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, раціоналізаторські пропозиції, знаки для товарів і послуг, результати науково-дослідних робіт та інші результати інтелектуальної праці.

Закон України від 13 грудня 1991 р. «Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної» передбачив основні засади створення ринку науково-технічної діяльності. Наступним етапом розвитку нормативної бази інтелектуальної власності було прийняття Закону України від 25 червня 1993 р. «Про науково-технічну інформацію». Але визначальним фактором було затвердження законів України від 15 грудня 1993 р. «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (в редакції від 1 червня 2001 р.), від 15 грудня 1993 р. «Про охорону прав на промислові зразки», від 15 грудня 1993 р. «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» тощо. Перераховані закони визначили перелік об'єктів промислової власності, обсяг прав авторів, строки їх захисту тощо.

Цивільний кодекс України дає визначення «Право інтелектуальної власності» – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений законом. У Цивільному кодексі України 2003 р. питанням регламентування інтелектуальної власності присвячена Книга четверта. Це підкреслює увагу, яку законодавець приділяє охороні інтелектуальної власності. У сфері охорони авторських і суміжних прав важливе місце посідає Закон України від 23 грудня 1993 р. «Про авторське право і суміжні права» (в редакції Закону від 11 липня 2001 р.), спрямований на охорону особистих немайнових і майнових прав авторів і їх правонаступників, пов'язаних зі створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва, прав виконавців,

виробників фонограм та організацій мовлення. Певні аспекти інтелектуальної власності, регулюються законом України від 21 січня 1994 р. «Про державну таємницю» (в редакції Закону від 21 вересня 1999 р.), від 10 лютого 1995 р. «Про наукову і науково-технічну експертизу». Крім спеціальних законів, регулюється ЦК України, ГК України. Глава 16 ГК України визначає використання у господарської діяльності прав інтелектуальної власності.

Зміст методичних рекомендацій відповідає робочій навчальній програмі дисципліни «Інтелектуальна власність» навчального плану спеціальності 8.07010502 «Вагони та вагонне господарство».

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна частина												
Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності	5	2	1	-	-	2	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Авторське право і суміжні права	7	2	2	-	-	3	9	1	-	-	-	8
Тема 3. Патентне право	7	2	2	-	-	3	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Інші об'єкти інтелектуальної власності	7	2	2	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	33	10	9	-	-	14	40	3				37
Змістовий модуль 2. Особлива частина												
Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності	10	2	2	-	-	6	8	1	-	-	-	7

Тема 7. Захист права інтелектуальної діяльності	9	2	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 8. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності	8	1	2	-	-	5	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	27	5	6	-	-	16	20	1				19
Усього годин	60	15	15	-	-	30	60	4				56
Модуль 2												
ІНДЗ (написання рефератів)	8	-	-	-	8	-	8	-	-	-	8	-
Усього годин	60	-	-	-	8	-	60	-	-	-	8	-

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ, ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Проведення практичних занять обов'язково передбачає попереднє вивчення студентами положень предмета «Інтелектуальна власність». Відповідно до навчального плану студенти мають поглибити і закріпити теоретичні знання шляхом повторення лекційного матеріалу, вивчення окремих тем, які виносяться на практичні заняття і виконання практичних завдань, а також виконання обов'язкових письмових контрольних робіт з усіх тем навчального курсу «Інтелектуальна власність».

Метою практичних занять є поглиблення та закріплення знань, одержаних на лекціях та в процесі самостійної роботи, з'ясування суперечливих і не цілком зрозумілих питань, вироблення творчих, самостійно публічних виступів, обґрунтування студентами своїх переконань (позицій) та їхня участь у дискусіях, а також опанування первинними навичками користування законодавством і підходами до вирішення конкретних життєвих казусів (практичних і нестандартних ситуацій), які виникають у сфері інтелектуальної власності, уміння вирішувати конкретні правові ситуації на базі національного та міжнародного законодавства.

Підготовка до теоретичних і практичних завдань, повинна починатися з вивчення рекомендованих нормативно-правових актів, обов'язкової та спеціальної юридичної літератури.

Проведення практичних занять передбачає також підготовку студентами рефератів із питань обговорюваної теми, а також готовність кожного студента виступати з будь-якого питання теми, взяти участь у його обговоренні шляхом постановки запитань доповідачеві, опанування йому та обговорення своєї думки.

Реферат є систематизованим викладом (повіддю) обраної теми з використанням не лише основної, а й додаткової літератури, із залученням юридичної практики, посиланням на чинне законодавство. Позитивним є висловлення власних оригінальних думок (аргументованих), постановка дискусійних і проблемних запитань.

Структура реферату:

– титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у нижньому правому куті сторінки без крапки в кінці;

- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Вимоги до змісту реферату. Титульний аркуш містить: назву міністерства, якому підпорядковується сам вищий навчальний заклад, назву вищого навчального закладу, назву кафедри, тему реферату, прізвище, ім'я,

по батькові виконавця, шифр спеціальності, прізвище, ім'я, по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання.

Кожний студент з усіх питань обговорюваної теми повинен мати розгорнутий план або тези свого можливого виступу.

Відповіді мають бути аргументованими, з посиланням у разі необхідності на законодавство. Питання практичних занять переважно збігаються з питаннями лекцій.

Відвідування практичних занять для студентів – обов'язкове. Якщо студент не з'явився на практичні заняття або не виконав у письмовій формі домашнє завдання (задачу), або отримав за результатами занять незадовільну оцінку, він допускається до складання заліку чи іспиту лише після відпрацювання практичних занять, які з дозволу декана відбуваються індивідуально або у складі іншої академічної групи.

Рекомендовані плани **практичних занять** із курсу «Інтелектуальна власність» розраховані на 15 навчальних годин, що визначено навчальними планами університету і включають в себе практичні заняття з тем курсу, передбачених робочою навчальною програмою.

Модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

1. Результати творчої діяльності як об'єкти правової охорони.
2. Джерела права інтелектуальної власності.
3. Об'єкт права інтелектуальної власності. Поняття виключних прав.
4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
5. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення.
6. Використання інтелектуального продукту.
7. Відповідальність за порушення інтелектуальних прав.

Реферати

1. Захист права інтелектуальної власності в Україні.
2. Загальна характеристика Закону України від 13 грудня 1993 р. «Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності».

Нормативно-правові акти: 1–9, 12–14, 16–22, 24–35, 38–47.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 3–4, 11, 15–19, 22–24, 27–28.

Тема 2. Авторське право і суміжні права

1. Поняття авторського права, об'єкти авторських прав.
2. Твір як об'єкт правової охорони, його види, ознаки.
3. Суб'єкти авторського права. Поняття «співавторство та його види».
4. Особисті немайнові та майнові права автора. Державна реєстрація авторського права.
5. Випадки обмежень, коли закон дозволяє використовувати охоронюваний твір без дозволу автора. Винятки у майнових правах автора.
6. Зміст і строк дії авторських прав.
7. Поняття, об'єкти та суб'єкти суміжних прав.
8. Підстави виникнення особистих немайнових та майнових суміжних прав. Способи вільного використання об'єктів суміжних прав без згоди правовласників.
9. Строк дії охорони суміжних прав. Юридична відповідальність за порушення авторських та суміжних прав.

Задача 1

Південна залізниця доручило групі працівників підготувати до видання «Розклад руху електричок з Приміського вокзалу м. Одеса».

Складач розкладу руху електричок з Приміського вокзалу м. Одеса звернулася до юриста за консультацією, чи можна вважати підготовлене до

видання «Розклад руху електричок з приміського вокзалу м. Одеса» об'єктом авторського права.

1. Які вимоги відповідно до закону висуваються до об'єкта авторського права?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 2

Український фонд міжнародного молодіжного співробітництва опублікувало переклад казок відомої італійської письменниці Джанні Радарі. Через рік на книжковому ринку «Петрівка» м. Києва з'явилися казки сучасного письменника А., персонажі та сюжети котрого практично співпали з персонажами та сюжетами італійської письменниці. Крім цього, відома схожість проглядалось в назві казок та імен основних діючих осіб.

Між студентами ДЕТУТ виник спір про те, чи порушені сучасним письменником «А» і Українським фондом міжнародного молодіжного співробітництва, що випустило у світ її казки, авторські права італійської письменниці.

1. Прийміть рішення по даному питанню?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 3

Група авторів створили малюнки, які були використані при випуску поліграфічної продукції. Автори вимагали від адміністрації підприємства укладання з ними договору на використання їхніх малюнків, посилаючись на те, що на усі твори, у тому числі і створені у порядку службового завдання, авторське право належить групі авторів.

Адміністрація поліграфічного підприємства не задовольнила вимоги групи авторів, пояснюючи, що в трудовому договорі прямо зазначено, що право використання творчих результатів праці групи авторів належить власнику, тобто роботодавцю.

1. Хто правий у цьому спорі?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 4

Юридичний відділ Південно-Західної залізниці за дорученням Укрзалізниці, розробили проект Закону України «Про залізничний транспорт», який був обговорений залізницями України. Один примірник був направлений у Верховну Раду України. Через деякий час Закон України «Про залізничний транспорт» був прийнятий Верховною Радою України та підписаний Президентом України. Розробники юридичного відділу Південно-Західної залізниці звернулись до Міністерства юстиції України за

консультацією, чи можна вважати розроблений законопроект об'єктом авторського права.

1. Які вимоги відповідно до закону висуваються до об'єкта авторського права?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 5

Автор А. опублікував твір «Неперевершена» на сторінках журналу «Дніпро» під псевдонімом «Творець». Через деякий час автор А. виявив видання його твору «Неперевершена» в серії «Людина і світ» під іншим прізвищем, де було зазначено, що переклад з італійської здійснив О. В. Ляшко.

1. Які були допущені порушення прав автора у даному разі?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 6

Видавництво «Транспорт» видало підручник «Транспортні технології України» з ілюстраціями, картами, ескізами. Через рік з'явилися ще три видання українською, німецькою та французькою мовами. В усіх виданнях були використані ілюстрації, карти, ескізи.

1. Чи є в даному випадку порушення авторського права?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Реферати

1. Захист особистих немайнових і майнових прав автора.
2. Загальна характеристика Закону України від 23 грудня 1993 р. N 3792-ХІІ «Про авторське право і суміжні права» (в редакції Закону від 11 липня 2001 р.) // ВВР України. – 2001. – № 43. – Ст. 214; з наступними змінами та доповненнями.

Нормативно-правові акти: 1–5, 8–9, 14, 20–21, 25–27, 29–30, 33–34, 36–39, 41, 42, 44–47.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 2, 5–6, 11, 14–15, 17–19, 22–23, 26–28.

Тема 3. Патентне право

1. Поняття патентного права, види об'єктів патентних прав.
2. Суб'єкти патентного права.
3. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок.
4. Поняття патенту, види та межі чинності.

5. Право на патент, право з патенту, заявка на видачу патенту, дата подання заявки на патент, експертиза заявки, державна реєстрація патенту, публікування відомостей про патент та видача патенту.
6. Обмеження прав патентовласника. Дії, що не визнаються порушенням патентних прав.
7. Підстави та наслідки припинення дії патенту і визнання його недійсним.

Задача 1

До патентної Установи надійшло дві заявки: перша заявка була подана особисто заявником, друга – через довірену особу. Заявнику який подав заявку через патентного довіреного, тобто останнім, було видано патент на корисну модель «Пристрій для зварювання рейки». А по заявці, яка була подана раніше особисто заявником на одержання патенту на винахід «Пристрій для зварювання рейки», рішення з патентної Установи прийнято не було.

Автор, який подав заявку раніше на отримання патенту на винахід, вважає, що технічне вирішення визначене формулою корисної моделі, на яку вже видано патент, не є новою, оскільки повторює сукупність ознак його заявки.

Власник патенту на корисну модель заперечував доводи позивача, тому що він подав заявку на корисну модель, а позивач подав заявку на винахід.

1. Хто із сторін у цьому спорі правий?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 2

Працівники науково-дослідного інституту «Південно-Західної залізниці» А. і В. відповідно до чинного законодавства були визнані авторами винаходу – нового технологічного способу вивантаження вагонів, який був розроблений працівниками за період роботи в науково-дослідному інституті «Південно-Західної залізниці».

До суду надійшов позов від директора науково-дослідного інституту, який ставив питання про включення його до числа співавторів винаходу, тому що він є директором науково-дослідного інституту і давав завдання на створення зазначеного винаходу.

1. Чи підлягає задоволенню судом позовна заява директора науково-дослідного інституту?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 3

Працівники заводу залізобетонних конструкцій начальник цеху та технолог розробили та впровадили в цеху прискорений спосіб виготовлення бетону. Після шестимісячного застосування запропонованого способу була виявлена висока продуктивність цього способу з економічним ефектом

1 000 000 млн грн. Автори цієї розробки запропонували керівництву заводу запатентувати розробку як винахід, але протягом тривалого часу (шість місяців) відповіді не отримали і тому подали заявку самостійно від свого імені. Державний департамент інтелектуальної власності відмовив у видачі патенту на винахід, посилаючись на грубе порушення заявниками чинного законодавства.

1. Чи правильно прийнято рішення по заявці?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 4

Державний економіко-технологічний університет транспорту (ДЕТУТ) володілець патенту на корисну модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів». Випадково було встановлено при відвідуванні керівництвом ДЕТУТ Київського вагоноремонтного заводу, що запатентована корисна модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів» використовується заводом без згоди Університету. ДЕТУТ звернувся з вимогою про припинення подальшого використання пристрою і відшкодування йому завданої шкоди.

Однак завод відхилив вимоги Університету, пояснюючи, що корисна модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів» використовується ним правомірно, тому що студенти ДЕТУТ проходять щороку виробничу практику, на їхньому підприємстві.

1. Хто із сторін у цьому спорі правий?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 5

Викладачі кафедри «Вагони» отримали патент на пристрій для змащення гребенів колісних пар. За згодою, співвласниками патенту було укладено декілька ліцензійних угод. Винагорода між усіма співвласниками патенту була поділена порівну. Протягом певного часу між співвласниками виник спір, пов'язаний з розподілом винагороди. Тобто, деякі співвласники патенту вважали, що їх частка винагороди повинна бути більшою, тому що вони були більш активніші при укладанні ліцензійної угоди, ніж інші співвласниками. Спірні сторони звернулись за допомогою до адвоката.

1. Чи підлягають задоволенню вимоги співвласників патенту?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Реферати:

1. Загальна характеристика Закону України від 15 грудня 1993 р «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (в редакції Закону N 1771-III від 01.06.2000) // ВВР України. – 2000. – № 37. – Ст. 307; 2001. – № 8 – Ст. 37; 2002. – № 16. – Ст. 114; 2002. – № 35. – Ст. 256; 2003.

2. Загальна характеристика Закону України від 15 грудня 1993 р. N 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // ВВР України. – 1994. – № 7. – Ст. 34; 2001. – № 8. – Ст. 37; 2002. – № 16. – Ст.114; 2002. – № 35. Ст. 256; 2003.

Нормативно-правові акти: 1–5, 7–9, 12–14, 16, 21, 23, 32, 36–37, 40, 48.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 1, 8, 12, 21, 22, 25–26, 28–30, 32, 36.

Тема 4. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

1. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.
2. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.
3. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку.
4. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку.
5. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.
6. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Задача 1

Приватне акціонерне товариство, власник кількох салонів модного одягу, зокрема і салону «Відіван», виявив з рекламних матеріалів, що в м. Києві передбачається відкриття нового салону модного одягу під назвою «Відіван». Вважаючи, що це може ввести публіку в оману, ПАТ звернулось із проханням до власника нового салону модного одягу з пропозицією назвати його по-іншому, однак отримало відмову. Керівник ПАТ салонів «Відіван» звернувся за допомогою до адвоката.

1. Які були допущені порушення права інтелектуальної власності на комерційне найменування?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 2

ПАТ «Магістраль» звернулось до господарського суду із позовом до ТОВ «Перемога». ПАТ «Магістраль» вимагало припинення використання права інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товару, нанесення на товар ТОВ «Перемога» етикетки під назвою «Магістраль», тому що це вводить споживачів в оману. Суд відмовив ПАТ «Магістраль» у прийнятті позовної заяви, зазначаючи, що вони є своерідною прив'язкою виробника до географічного місця, яка застосовується для позначення товару.

1. Чи є обов'язковою реєстрація права інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товару?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 3

До Голосіївського районного суду м. Києва надійшов позов від компанії «Відіван» про визнання недійсним комерційного найменування, яке використовується відповідачем – Київською фабрикою «Киянка». До позовної заяви були додані документи, що підтверджують момент першого використання комерційного найменування «Відіван».

1. Яке рішення має винести Голосіївський районний суд?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 4

Троє фізичних осіб створили і зареєстрували повне товариство «Алекс». Основною діяльністю повного товариства була торгівля промисловими товарами. Через один рік один із колишніх працівників повного товариства «Алекс» заснував ідентичне приватне підприємство «Алекс», яке також займалося торгівлею промисловими товарами. Повне товариство «Алекс» звернулося до місцевого відділення Антимонопольного комітету з відповідною заявою: зобов'язати приватне підприємство «Алекс» припинити займатися ідентичною торгівлею промисловими товарами, аргументуючи неправомірним використанням фірмового найменування, що вводить в оману споживачів.

1. Що входить у поняття «фірмове найменування»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 5

Консервний завод «Дари моря» звернувся з позовом до суду про скасування державної реєстрації приватного підприємства «Дари моря», визнання незаконним використання словесного позначення «Дари моря» у сфері виготовлення консервних виробів, тому що, це вводить в оману покупців продукції, а також завдають шкоди діловій репутації консервного заводу «Дари моря».

ПП «Дари моря» заперечує проти позовних вимог, де зазначає, що це звичайна конкуренція між державною і приватною структурою і порушень чинного законодавства немає.

1. Чи є порушення чинного законодавства у діях ПП «Дари моря»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Реферати:

1. Загальна характеристика Закону України від 15 грудня 1993 р. N 3689-ХІІ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // ВВР України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.

2. Загальна характеристика Закону України від 16 червня 1999 р. N 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // ВВР України. – 1999. – № 32. – Ст. 267; зі змінами та доповненнями.

Нормативно-правові акти: 1–6, 8–10, 13, 17, 21, 23, 28, 36, 43, 47–48.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 6, 7, 10, 13, 17–18, 20, 22–23, 28.

Тема 5. Інші об'єкти інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
2. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
3. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
4. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
5. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
6. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
7. Охорона комерційної таємниці органами державної влади.

Задача 1

Селекціонер А. шляхом багатолітніх досліджень створив новий сорт кукурудзи. Бажаючи закріпити виключне право на використання нового сорту кукурудзи, селекціонер А. звернувся із заявою на отримання патенту до Державної служби з охорони прав на сорти рослин. Крім цього, він додав до заяви низку публікацій з докладним описом експерименту. Під час видачі патенту було з'ясовано, що такий сорт кукурудзи був виведений п'ять років назад науковцями Київського національного аграрного університету і впроваджений на території Херсонської області.

1. Чи має право селекціонер А. на отримання патенту?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 2

Професорсько-викладацький склад кафедри «Вагони» Державного економіко-технологічного університету транспорту в ініціативному порядку удосконалив гребні колісних пар. Дане удосконалення за згодою професорсько-викладацького складу кафедри «Вагони» було впроваджене на Київському вагоноремонтному заводі, що дало значний економічний ефект, який склав 1 000 000 євро, але незважаючи на це, професорсько-викладацький склад кафедри «Вагони» не отримав винагороди за раціоналізаторську пропозицію від Київського вагоноремонтного заводу у зв'язку з тим, що чинне законодавство не передбачає особливої охорони раціоналізаторських пропозицій. Професорсько-викладацький склад кафедри «Вагони» звернулася зі скаргою до Залізничної прокуратури м. Києва.

1. Яке рішення по скарзі повинна прийняти Залізнична прокуратура м. Києва?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 3

Південно-Західна залізниця розробила і впровадила в виробництво пристрій для змащення підшипників буксових вузлів. Цей пристрій користувався у виробників великим попитом, тому розробка використовувалась в режимі комерційної таємниці.

Беручи участь у міжрегіональній виставці, спеціалісти Південно-Західної залізниці виявили, що ПАТ «Транспортні вузли» на власному стенді демонструвало пристрій для змащення підшипників буксових вузлів, який був ідентичний з пристроєм Південно-Західної залізниці.

Під час перевірки було з'ясовано, що один із розробників Південно-Західної залізниці був звільнений у зв'язку зі скороченням штатів і перейшов працювати до ПАТ «Транспортні вузли».

Південно-Західна залізниця звернулася із заявою до Антимонопольного комітету України, у якій вимагала заборонити використання конкурентом даної технології та не розповсюджувати відомості третім особам.

1. Яке рішення повинен прийняти Антимонопольний комітет України?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Реферати:

1. Загальна характеристика Закону України від 05 листопада 1997 р., N 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // ВВР України. – 1998. – № 8. – Ст. 28; з наступними змінами та доповненнями.
2. Загальна характеристика Закону України від 21 січня 1994 р. N 3855-ХІІ «Про державну таємницю» (в редакції Закону від 21 вересня 1999 р.) // ВВР України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.

Нормативно-правові акти: 1–13, 18–19, 21–22, 24–27, 29–30, 32, 36, 46.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 1–2, 14–18, 22–24, 27–28.

Змістовий модуль № 2 Особлива частина

Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності

1. Поняття та загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності.
2. Поняття та загальна характеристика ліцензійного договору.
3. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної

власності.

4. Поняття та загальна характеристика договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

5. Поняття та загальна характеристика договору комерційної концесії.

6. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.

Задача 1

Київське книжкове видавництво уклало з автором А. договір про видання монографії «Історія м. Києва і Київської області». Рукопис був у цілому схвалений трьома рецензентами, але були зроблені деякі зауваження.

Автор погодився виправити і внести в рукопис зазначені в рецензіях зауваження. Видавництво надало автору на доопрацювання три місяці. Автор А. раптово потрапив у лікарню з переломами обох рук. Видавництво запропонувало відомому історику Е. за згодою автора А. допрацювати рукопис, історик Е. погодився.

1. Кого можна вважати автором монографії?

2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 2

На замовлення телеканалу «Інтер» громадяни А. і В. зробили переклад на українську мову твори зарубіжних авторів, які не охоронялися авторським правом. Між перекладачами і телеканалом «Інтер» виник спір по виплаті винагороди та подальшого використання перекладу. Власник телеканалу вважає, що переклад був зроблений з твору, який не охоронявся, а тому переклад теж не охороняється.

1. У чому виявляється творча робота перекладача?

2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 3

Автори навчального посібника «Правознавство» уклали угоду про видання посібника «Правознавство» з видавництвом «Юрінком Інтер», не зазначивши в договорі строку випуску твору та строку дії договору. Протягом року навчальний посібник не був виданий. Після цього автори передали даний навчальний посібник іншому видавництву, де був оговорений строк видання. Договір з видавництвом «Юрінком Інтер» автори обіцяли розірвати.

Коли автори повідомили видавництво про розірвання договору, видавництво їм дала відповідь, що у договорі не був визначений строк видання посібника, а тому право на даний посібник переданий видавництву назавжди і творці посібника не є авторами.

1. Хто із сторін у цьому спорі правий?

2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 4

Приватна фірма «Законність» надіслало громадянину А. завідувачому кафедри АКІТТ Державного економіко-технологічного університету транспорту проект договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, спрямованого у майбутньому на створення і подальшого використання комп'ютерних програм під назвою «Пошук», при цьому автору пропонувалось видати програму під псевдонімом.

1. Що означає право автора на ім'я? Який механізм його реалізації?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 5

Автор А. уклав постановочний договір з Оперним театром про постановку опери «Борис Годунов». Виконавцями головних ролей були запрошені відомі артисти з Росії. До Оперного театру за дозволом звернувся телеканал «Україна» про одночасну трансляцію опери «Борис Годунов». Дізнавшись про це, виконавці головних ролей заявили адміністрації Оперного театру про свою незгоду, зазначивши, що порушуються їх права і вони будуть заперечувати ретрансляцію по телеканалі «Україна», починаючи з другої вистави.

1. Чи було порушення чинного законодавства з боку адміністрації Оперного театру?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Реферати:

1. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Правове регулювання прав на промислові зразки, створені кількома особами.

Нормативно-правові акти: 1–9, 12, 14, 16–17, 19–43, 46–48.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 1–7, 9, 11–15, 17–18, 20–30.

Тема 7. Захист права інтелектуальної діяльності

1. Загальні положення щодо захисту права інтелектуальної власності.
2. Захист авторського права та суміжних прав.
3. Захист права промислової власності.

Задача 1

Державний економіко-технологічний університет транспорту (ДЕТУТ) володілець патенту на корисну модель «Пристрій для змащення підшипників

буксових вузлів». Випадково було встановлено при відвідуванні керівництвом ДЕТУТ Київського вагоноремонтного заводу, що запатентована корисна модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів» використовується заводом без згоди університету. ДЕТУТ звернувся з вимогою про припинення подальшого використання пристрою і відшкодування йому завданої шкоди.

Однак завод відхилив вимоги університету, пояснюючи, що корисна модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів» використовується ним правомірно, тому що студенти ДЕТУТ проходять щороку виробничу практику.

3. Хто із сторін у цьому спорі правий?

4. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 2

Автор А. уклав видавничий договір з видавництвом «Знання» про видання підручника «Транспортне право». Видавництво «Знання» підготувало до друку підручник і виплатило автору 20% винагороди. Однак у зв'язку з оголошенням господарським судом видавництва «Знання» банкрутом, рукопис підручника «Транспортне право» було передано Державному видавництву «Світ», який був втрачений.

1. Чи мало право видавництво «Знання» без згоди автора А. передати до друку рукопис підручника «Транспортне право» Державному видавництву «Світ»?

2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 3

Під час підготовки вистави «Майстер і Маргарита» у головних ролях були задіяні відомі світові зарубіжні артисти. За дозволом на пряму ретрансляцію по телебаченню до Київського національного драматичного театру ім. Лесі Українки звернувся телеканал «Інтер». Дізнавшись про це, відомі світові зарубіжні артисти звернулись із заявою до адміністрації Київського національного драматичного театру ім. Лесі Українки про незгоду на пряму ретрансляцію телеканалом «Інтер», пояснюючи, що порушуються їх права, тому що в постановочному договорі пряма ретрансляція не передбачена.

1. Якими правами користуються виконавці і адміністрація Київського національного драматичного театру ім. Лесі Українки?

2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 4

Громадянин А. завідувач кафедри АКІТТ Державного економіко-технологічного університету транспорту висунув до приватної фірми «Законність» позов до суду про стягнення 50% гонорару у зв'язку з

виконанням авторського договору на створення і використання комп'ютерних програм під назвою «Пошук». Приватна фірма «Законність» відмовилась сплатити другу половину гонорару у зв'язку з тим, що комп'ютерна програма «Пошук» була виконана під псевдонімом.

1. Чи правомірні дії приватної фірми «Законність»? Яке рішення повинен прийняти суд?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 5

Позивач громадянин А., що працює інженером по розробці комп'ютерних програм у Державному економіко-технологічному університеті транспорту, звернувся з позовом до відповідача – головного редактора газети «Магістраль» про відшкодування збитків за порушення його авторського права.

Було з'ясовано, що відповідач без згоди громадянина А. опублікував у газеті «Магістраль» створену позивачем комп'ютерну програму «Пошук».

1. Яким чином слід вирішити спір?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 6

ПАТ «Транспорт» розмістило на своєму сайті у мережі Інтернет статтю, опубліковану в журналі «Здоров'я». Дізнавшись про неправомірне використання статті, журнал вимагав від ПАТ «Транспорт» укласти авторський договір, але останні відмовились від укладання авторського договору, пояснивши, що вони розмістили на своєму сайті тільки статтю і авторських прав не порушували.

Адміністрація журналу «Здоров'я» з цього приводу звернулася до суду з метою відшкодування збитків за неправомірне використання і розміщення статті на сайті ПАТ «Транспорт».

1. Яке рішення повинен винести господарський суд?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Задача 7

Співробітники юридичного відділу «Укрзалізниці» розробили за власною ініціативою проект Закону України «Про залізничний транспорт». Проект закону був розісланий для обговорення залізницям, а один примірник було направлено до Верховної Ради України.

Але через деякий час було з'ясовано, що окремі ідеї законопроекту були використані в роботі та локальних актах Південно-Західної залізниці, що дала економічний ефект 15 000 000 грн. Дізнавшись про це, співробітники юридичного відділу «Укрзалізниці» подали позов до суду про відшкодування заподіяних збитків, у тому числі втраченої вигоди.

Під час розгляду позовної заяви, Залізничним судом м. Києва було встановлено, що був прийнятий законопроект «Про залізничний транспорт» Верховною Радою та підписаний Президентом України.

1. Чи підлягають задоволенню вимоги співробітників юридичного відділу «Укрзалізниці»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Реферати:

1. Співвідношення законодавства щодо захисту від недобросовісної конкуренції із законодавством, яке регулює використання інших об'єктів інтелектуальної власності.
2. Співвідношення прав на торговельну марку та промисловий зразок за законодавством.

Нормативно-правові акти: 1–6, 11–12, 14, 16–17, 20–21, 23, 25–26, 28–33, 36–41, 43–44, 46.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 2, 4, 6–8, 10–12, 14–15, 19, 21–23, 25, 27–28.

Тема 8. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності

1. Загальні положення міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності.
2. Міжнародно-правове регулювання охорони авторського і суміжного права.
3. Міжнародно-правове регулювання охорони об'єктів промислової власності.

Реферати:

1. Загальна характеристика Лісабонської угоди про охорону найменувань місць походження товарів та їх міжнародну реєстрацію від 31 жовтня 1958 р.
2. Загальна характеристика Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р.

Нормативно-правові акти: 1–6, 8–10, 40–46.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 19, 27.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ЗА ПІДСУМКАМИ МОДУЛІВ

Підготовка до виконання самостійної контрольної роботи за підсумками модулів має починатися з вивчення рекомендованих нормативно-правових актів, основної та спеціальної літератури. Крім вивчення теоретичних знань, необхідно дати відповіді на конкретні запитання і лише тоді виконувати завдання.

Завдання на контрольну роботу складені у 30 варіантах. Кожний варіант містить у собі два теоретичних питання і практичне завдання, що підлягає розв'язанню. Контрольна робота виконується за чітко визначеною послідовністю. Спочатку висвітлюються теоретичні питання, після цього розв'язується практичне завдання. Висвітлення теоретичної частини і контрольної роботи завершується логічними висновками і практичними рекомендаціями. Приступаючи до розв'язання практичного завдання, необхідно з'ясувати його зміст, смисл правової норми, правильно застосовувати норми чинного законодавства до конкретних правових відносин, ознайомитись з відповідним розділом підручника, кодексами, монографіями, статтями, законами, нормативно-правовими актами та спеціальною літературою. **Обсяг** самостійної контрольної роботи рекомендується в межах 10–12 друкованих сторінок, які потрібно пронумерувати та залишити поля шириною 2 см. Самостійна контрольна робота є систематичним викладом (доповіддю) обраної теми з використанням не лише основної, а й додаткової літератури із залученням юридичної практики, посиланням на чинне законодавство. Заохочується висловлювання власних оригінальних думок (аргументованих), постановка дискусійних і проблемних питань.

Структура самостійної контрольної роботи:

– титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у нижньому правому куті сторінки без крапки в кінці;

– зміст;

– вступ;

– основна частина;

– висновки;

– наприкінці роботи наводиться список використаних джерел і додаткової літератури, де вказують повну назву, рік, місце видання, кількість сторінок.

Вимоги до змісту контрольної роботи. Титульний аркуш містить: назву міністерства, якому підпорядковується вищий навчальний заклад, назву вищого навчального закладу, назву кафедри, тему реферату, прізвище, ім'я по батькові виконавця, шифр спеціальності, прізвище, ім'я по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання. Контрольну роботу потрібно підписати і поставити дату виконання.

Студент повинен виконувати контрольну роботу самостійно, із застосуванням комп'ютерної техніки, без помилок. Якщо робота виконана незадовільно, студент виконує її вдруге. Без зарахування контрольної роботи студент до заліку або іспиту не допускається.

САМОСТІЙНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА ЗА ПІДСУМКАМИ МОДУЛІВ

Варіант 1

1. Результати творчої діяльності як об'єкти правової охорони.
2. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винахід.

Практичне завдання 1

Південно-Західна залізниця доручила групі працівників підготувати до видання «Розклад руху поїздів з Центрального вокзалу м. Києва».

Складач розкладу руху електричок з Приміського вокзалу м. Києва звернулась до юриста за консультацією, чи можна вважати підготовлений до видання «Розклад руху поїздів з Центрального вокзалу м. Києва» об'єктом авторського права.

1. Які вимоги відповідно до закону висуваються до об'єкта авторського права?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 2

1. Джерела права інтелектуальної власності.
2. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на корисну модель.

Практичне завдання 2

Українське видавництво «Ранок» опублікувало переклад казок відомого датського письменника Х. К. Андерсена. Через рік на книжковому ринку «Петрівка» м. Києва з'явилися казки сучасного письменника А., персонажі та сюжети його практично співпали з персонажами та сюжетами датського письменника. Крім цього, відома схожість проглядалась у назві казок та іменах основних діючих осіб.

Між студентами юридичного факультету виник спір про те, чи порушені сучасним письменником А і видавництвом «Ранок», що випустило у світ його казки, авторські права датського письменника.

1. Прийміть рішення з даного питання?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 3

1. Об'єкт права інтелектуальної власності. Поняття виключних прав.

2. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок.

Практичне завдання 3

Група авторів створили малюнки, які були використані при випуску поліграфічної продукції. Автори вимагали від адміністрації підприємства укладання з ними договору на використання їхніх малюнків, посилаючись на те, що на усі твори, у тому числі і створені у порядку службового завдання, авторське право належить групі авторів.

Адміністрація поліграфічного підприємства не задовольнило вимоги групи авторів, пояснюючи про те, що в трудовому договорі прямо зазначено, що право використання творчих результатів праці групи авторів належить власнику, тобто роботодавцю.

1. Хто правий у цьому спорі?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 4

1. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
2. Поняття та загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності.

Практичне завдання 4

Київське книжкове видавництво уклало з автором А. договір про видання монографії «Історія м. Києва і Київської області». Рукопис був у цілому схвалена трьома рецензентами, але були зроблені деякі зауваження.

Автор погодився виправити і внести в рукопис зазначені в рецензіях зауваження. Видавництво надало автору на доопрацювання три місяця. Автор «А» раптово попав у лікарню з переломами обох рук. Видавництво запропонувало відомому історичу Е. за згодою автора А. допрацювати рукопис, історик Е. погодився.

1. Кого можна вважати автором монографії?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 5

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення.
2. Поняття та загальна характеристика ліцензійного договору.

Практичне завдання 5

На замовлення телеканалу «Україна» громадяни А. і В. зробили переклад на українську та російську мови творів зарубіжних авторів, які не охоронялися авторським правом. Між перекладачами і телеканалом «Україна» виник спір по виплаті винагороди та подальшого використання перекладу. Власник телеканалу вважає, що переклад був зроблений з твору, який не охоронявся, а тому переклад теж не охороняється.

1. У чому виявляється творча робота перекладача?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 6

1. Використання інтелектуального продукту.
2. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Практичне завдання 6

Автори підручника «Трудове право» уклали угоду про видання підручника «Трудове право» з видавництвом «Істина», не зазначивши в договорі строку випуску твору та строку дії договору. Протягом року підручник не був виданий. Після цього автори передали даний підручник іншому видавництву, де був оговорений строк видання. Договір з видавництвом «Істина» автори обіцяли розірвати.

Коли автори повідомили видавництво про розірвання договору, видавництво їм дало відповідь, що у договорі не був визначений строк видання підручника, а тому право на даний посібник передане видавництву назавжди і творці посібника не є авторами.

1. Хто із сторін у цьому спорі правий?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 7

1. Відповідальність за порушення інтелектуальних прав.
2. Поняття патенту, види та межі чинності.

Практичне завдання 7

До патентної Установи надійшло дві заявки: перша заявка була подана особисто заявником, друга – через роботодавця. Заявнику, який подав заявку через роботодавця, тобто останнім, було видано патент на корисну модель «Пристрій для зварювання рейки». По заявці, яка була подана раніше

особисто заявником на одержання патенту на винахід «Пристрій для зварювання рейки» рішення з патентної Установи прийнято не було.

Автор, який подав заявку раніше на отримання патенту на винахід, вважає, що технічне вирішення визначене формулою корисної моделі, на яку вже видано патент, не є новою, оскільки повторює сукупність ознак його заявки.

Власник патенту на корисну модель заперечував доводи позивача, тому що він подав заявку на корисну модель, а позивач подав заявку на винахід.

1. Хто із сторін у цьому спорі правий?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 8

1. Поняття авторського права, об'єкти авторських прав.
2. Поняття та загальна характеристика договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Практичне завдання 8

Працівники науково-дослідного інституту «Південно-Західної залізниці» А. і В. відповідно до чинного законодавства були визнані авторами винаходу – нового технологічного способу вивантаження вагонів, який був розроблений працівниками за період роботи в науково-дослідному інституті «Південно-Західної залізниці».

До суду надійшов позов від директора науково-дослідного інституту, який ставив питання про включення його до числа співавторів винаходу, тому що він є директором науково-дослідного інституту і давав завдання на створення зазначеного винаходу.

1. Чи підлягає задоволенню судом позовна заява директора науково-дослідного інституту?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 9

1. Твір як об'єкт правової охорони, його види, ознаки.
2. Поняття та загальна характеристика договору комерційної концесії.

Практичне завдання 9

Працівники вагоноремонтного заводу м. Києва майстер цеху та бригадир розробили та впровадили в цеху прискорений спосіб виготовлення вагонів. Після шестимісячного застосування запропонованого способу була виявлена висока продуктивність цього способу з економічним ефектом

1 000 000 млн. грн. Автори цієї розробки запропонували керівництву заводу запатентувати розробку як винахід, але протягом тривалого часу (шість місяців) відповіді не отримали і тому подали заявку самостійно від свого імені. Державний департамент інтелектуальної власності відмовив у видачі патенту на винахід, посилаючись на грубе порушення заявниками чинного законодавства.

1. Чи правильно прийнято рішення по заявці?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 10

1. Суб'єкти авторського права. Поняття співавторство та його види.
2. Право на патент, право з патенту, заявка на видачу патенту, дата подання заявки на патент, експертиза заявки, державна реєстрація, публікація та видача патенту.

Практичне завдання 10

Державний економіко-технологічний університет транспорту (ДЕТУТ) володілець патенту на корисну модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів». Випадково було встановлено при відвідуванні керівництвом ДЕТУТ Київського вагоноремонтного заводу, що запатентована корисна модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів» використовується заводом без згоди Університету. ДЕТУТ звернувся з вимогою про припинення подальшого використання пристрою і відшкодування йому завданої шкоди.

Однак завод відхилив вимоги Університету, пояснюючи, що корисна модель «Пристрій для змащення підшипників буксових вузлів» використовується ним правомірно, тому що студенти ДЕТУТ проходять щороку виробничу практику, на їхньому підприємстві.

1. Хто із сторін у цьому спорі правий?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 11

1. Особисті немайнові права автора.
2. Загальні положення міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності.

Практичне завдання 11

Автор А. уклав видавничий договір з видавництвом «Істина» про видання навчального посібника «Господарське право». Видавництво «Істина» підготувала до друку посібник і виплатило автору 30% винагороди. Однак у зв'язку з оголошенням господарським судом видавництва «Істина»

банкрутом, рукопис підручника «Господарське право» було передано Державному видавництву «Знання», який був втрачений.

1. Чи мало право видавництво «Знання» без згоди автора А. передати до друку рукопис підручника «Транспортне право» Державному видавництву «Світ»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 12

1. Випадки обмежень, коли закон дозволяє використовувати охоронюваний твір без дозволу автора. Винятки у майнових правах автора.
2. Обмеження прав патентовласника. Дії, що не визнаються порушенням патентних прав.

Практичне завдання 12

Під час підготовки вистави «Майстер і Маргарита» у головних ролях були задіяні відомі світові зарубіжні артисти. За дозволом на пряму ретрансляцію по телебаченню до Київського національного драматичного театру ім. Лесі Українки звернувся телеканал «Інтер». Дізнавшись про це, відомі світові зарубіжні артисти звернулись із заявою до адміністрації Київського національного драматичного театру ім. Лесі Українки про незгоду на пряму ретрансляцію телеканалом «Інтер», пояснюючи, що порушуються їхні права, тому що в постановочному договорі пряма ретрансляція не передбачена.

1. Якими правами користуються виконавці і адміністрація Київського національного драматичного театру ім. Лесі Українки?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 13

1. Зміст і строк дії авторських прав.
2. Міжнародно-правове регулювання охорони авторського і суміжного права.

Практичне завдання 13

Юридичний відділ Південно-Західної залізниці за дорученням Укрзалізниці, розробив проект Закону України «Про залізничний транспорт», який був обговорений залізницями України. Один примірник був направлений у Верховну Раду України. Через деякий час Закон України «Про залізничний транспорт» був прийнятий Верховною Радою України та

підписаний Президентом України. Розробники юридичного відділу Південно-Західної залізниці звернулись до Міністерства юстиції України за консультацією, чи можна вважати розроблений законопроект об'єктом авторського права.

1. Які вимоги відповідно до закону висуваються до об'єкта авторського права?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 14

1. Поняття «об'єкти та суб'єкти суміжних прав».
2. Міжнародно-правове регулювання охорони об'єктів промислової власності.

Практичне завдання 14

Приватна фірма «Законність» надіслало громадянину А. завідувачу кафедри АКІТТ Державного економіко-технологічного університету транспорту проект договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, спрямованого у майбутньому на створення і подальшого використання комп'ютерних програм під назвою «Пошук», при цьому автору пропонувалось видати програму під псевдонімом.

1. Що означає право автора на ім'я? Який механізм його реалізації?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 15

1. Підстави виникнення особистих немайнових та майнових суміжних прав.
2. Підстави та наслідки припинення дії патенту і визнання його недійсним.

Практичне завдання 15

Громадянин А. завідувач кафедри АКІТТ Державного економіко-технологічного університету транспорту висунув до приватної фірми «Законність» позов до суду про стягнення 50% гонорару у зв'язку з виконанням авторського договору на створення і використання комп'ютерних програм під назвою «Пошук». Приватна фірма «Законність» відмовилась сплатити другу половину гонорару у зв'язку з тим, що комп'ютерна програма «Пошук» була виконана під псевдонімом.

1. Чи правомірні дії приватної фірми «Законність»? Яке рішення повинен прийняти суд?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 16

1. Способи вільного використання об'єктів суміжних прав без згоди правовласників.
2. Договір щодо управління майновими правами автора або інших суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Практичне завдання 16

Автор А. опублікував твір «Неперевершена» на сторінках журналу «Дніпро» під псевдонімом «Творець». Через деякий час автор А. виявив видання його твору «Неперевершена» в серії «Людина і світ» під іншим прізвищем, де було зазначено, що переклад з італійської здійснив О. В. Ляшко.

1. Які були допущені порушення прав автора у даному разі?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 17

1. Строк дії охорони суміжних прав. Юридична відповідальність за порушення авторських та суміжних прав.
2. Договір про передачу ноу-хау.

Практичне завдання 17

Приватне акціонерне товариство, власник кількох салонів модного одягу, у тому числі салону «Відіван», виявив з рекламних матеріалів, про те що в м. Києві передбачається відкриття нового салону модного одягу під назвою «Відіван». Вважаючи, що це може ввести публіку в оману, ПАТ звернулось із проханням до власника нового салону модного одягу з пропозицією назвати його по-іншому, однак отримало відмову. Керівник ПАТ салонів «Відіван» звернувся за допомогою до адвоката.

1. Які були допущені порушення права інтелектуальної власності на комерційне найменування?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 18

1. Поняття патентного права, види об'єктів патентних прав.
2. Майнові права автора.

Практичне завдання 18

До Голосіївського районного суду м. Києва надійшов позов від компанії «Відіван» про визнання недійсним комерційного найменування, яке використовується відповідачем – Київською фабрикою «Киянка». До позовної заяви були додані документи, що підтверджують момент першого використання комерційного найменування «Відіван».

1. Яке рішення має винести Голосіївський районний суд?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 19

1. Суб'єкти патентного права.
2. Поняття суміжних прав.

Практичне завдання 19

Позивач громадянин А., що працює інженером по розробці комп'ютерних програм у Державному економіко-технологічному університеті транспорту, звернувся з позовом до відповідача – головного редактора газети «Магістраль» про відшкодування збитків за порушення його авторського права.

Було з'ясовано, що відповідач без згоди громадянина А. опублікував у газеті «Магістраль» створену позивачем комп'ютерну програму «Пошук».

1. Яким чином слід вирішити спір?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 20

1. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.
2. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.

Практичне завдання 20

Селекціонер А. шляхом багатолітніх досліджень створив новий сорт кукурудзи. Бажаючи закріпити виключне право на використання нового сорту кукурудзи, селекціонер А. звернувся із заявою на отримання патенту до Державної служби з охорони прав на сорти рослин. Крім цього, він додав до заяви низку публікацій з докладним описом експерименту. Під час видачі патенту було з'ясовано, що такий сорт кукурудзи був виведений п'ять років

назад науковцями Київського національного аграрного університету і впроваджений на території Херсонської області.

1. Чи має право селекціонер А. на отримання патенту?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 21

1. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.
2. Особливості захисту авторських і суміжних прав.

Практичне завдання 21

Професорсько-викладацький склад кафедри «Вагони» Державного економіко-технологічного університету транспорту в ініціативному порядку удосконалив гребні колісних пар. Дане удосконалення за згодою професорсько-викладацького складу кафедри «Вагони» було впроваджене на Київському вагоноремонтному заводі, що дало значний економічний ефект, який склав 1 000 000 євро, але незважаючи на це, професорсько-викладацький склад кафедри «Вагони» не отримав винагороди за раціоналізаторську пропозицію від Київського вагоноремонтного заводу у зв'язку з тим, що чинне законодавство не передбачає особливої охорони раціоналізаторських пропозицій. Професорсько-викладацький склад кафедри «Вагони» звернулась зі скаргою до Залізничної прокуратури м. Києва.

3. Яке рішення по скарзі повинна прийняти Залізнична прокуратура м. Києва?
4. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 22

1. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.
2. Зміст договору комерційної концесії.

Практичне завдання 22

Південно-Західна залізниця розробила і впровадила в виробництво пристрій для змащення підшипників буксових вузлів. Цей пристрій користувався у виробників великим попитом, тому розробка використовувалась в режимі комерційної таємниці.

Беручи участь у міжрегіональній виставці, спеціалісти Південно-Західної залізниці виявили, що ПАТ «Транспортні вузли» на власному стенді демонструвало пристрій для змащення підшипників буксових вузлів, який був ідентичний з пристроєм Південно-Західної залізниці.

Під час перевірки було з'ясовано, що один із розробників Південно-Західної залізниці був звільнений у зв'язку зі скороченням штатів і перейшов працювати до ПАТ «Транспортні вузли».

Південно-Західна залізниця звернулася із заявою до Антимонопольного комітету України, у якій вимагала заборонити використання конкурентом даної технології та не розповсюджувати відомості третім особам.

1. Яке рішення повинен прийняти Антимонопольний комітет України?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 23

1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
2. Договір про порядок розподілу прав на службові об'єкти інтелектуальної власності.

Практичне завдання 23

ПАТ «Транспорт» розмістило на своєму сайті у мережі Інтернет статтю, опубліковану в журналі «Здоров'я». Дізнавшись про неправомірне використання статті, журнал вимагав від ПАТ «Транспорт» укласти авторський договір, але останні відмовились від укладання авторського договору, пояснивши, що вони розмістили на своєму сайті тільки статтю і авторських прав не порушували.

Адміністрація журналу «Здоров'я» з цього приводу звернулася до суду з метою відшкодування збитків за неправомірне використання і розміщення статті на сайті ПАТ «Транспорт».

1. Яке рішення повинен винести господарський суд?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 24

1. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
2. Майнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення.

Практичне завдання 24

ПАТ «Магістраль» звернулось до господарського суду із позовом до ТОВ «Перемога». ПАТ «Магістраль» вимагало припинення використання права інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товару, нанесення на товар ТОВ «Перемога» етикетки під назвою «Магістраль», тому що це вводить споживачів в оману. Суд відмовив ПАТ «Магістраль» у прийнятті позовної заяви, зазначаючи, що вони є своерідною

прив'язкою виробника до географічного місця, яка застосовується для позначення товару.

1. Чи є обов'язковою реєстрація права інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товару?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 25

1. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
2. Право на патент та його суб'єкти.

Практичне завдання 25

Співробітники юридичного відділу «Укрзалізниці» розробили за власною ініціативою проект Закону України «Про залізничний транспорт». Проект закону був розісланий для обговорення залізницям, а один примірник було направлено до Верховної Ради України.

Але через деякий час було з'ясовано, що окремі ідеї законопроекту були використані в роботі та локальних актах Південно-Західної залізниці, що дала економічний ефект 15 000 000 грн. Дізнавшись про це, співробітники юридичного відділу «Укрзалізниці» подали позов до суду про відшкодування заподіяних збитків, у тому числі втраченої вигоди.

Під час розгляду позовної заяви, Залізничним судом м. Києва було встановлено, що був прийнятий законопроект «Про залізничний транспорт» Верховною Радою та підписаний Президентом України.

1. Чи підлягають задоволенню вимоги співробітників юридичного відділу «Укрзалізниці»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 26

1. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
2. Заявка на видачу патенту.

Практичне завдання 26

Викладачі кафедри «Вагони» отримали патент на пристрій для змащення гребенів колісних пар. За згодою, співвласниками патенту було укладено декілька ліцензійних угод. Винагорода між усіма співвласниками патенту була поділена порівну. Протягом певного часу між співвласниками виник спір, пов'язаний з розподілом винагороди. Тобто деякі співвласники патенту вважали, що їх частка винагороди повинна бути більшою, тому що

вони були більш активніші при укладанні ліцензійної угоди, ніж інші співвласниками. Спірні сторони звернулись за допомогою до адвоката.

1. Чи підлягають задоволенню вимоги співвласників патенту?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 27

1. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
2. Дата подання заявки на патент та її правове значення. Пріоритет.

Практичне завдання 27

Видавництво «Транспорт» видало підручник «Транспортні технології України» з ілюстраціями, картами, ескізами. Через рік з'явилися ще три видання українською, німецькою та французькою мовами. В усіх виданнях були використані ілюстрації, карти, ескізи.

1. Чи є в даному випадку порушення авторського права?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 28

1. Загальні положення щодо захисту права інтелектуальної власності.
2. Експертиза заявок на об'єкти промислової власності.

Практичне завдання 28

Троє фізичних осіб створили і зареєстрували повне товариство «Алекс». Основною діяльністю повного товариства була торгівля промисловими товарами. Через один рік один із колишніх працівників повного товариства «Алекс» заснував ідентичне приватне підприємство «Алекс», яке також займалося торгівлею промисловими товарами. Повне товариство «Алекс» звернулося до місцевого відділення Антимонопольного комітету з відповідною заявою: зобов'язати приватне підприємство «Алекс» припинити займатися ідентичною торгівлею промисловими товарами, аргументуючи неправомірним використанням фірмового найменування, що вводить в оману споживачів.

1. Що входить у поняття «фірмове найменування»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 29

1. Захист авторського права та суміжних прав.
2. Реєстрація патенту та публікування відомостей про нього. Видача патенту.

Практичне завдання 29

Консервний завод «Дари моря» звернувся з позовом до суду про скасування державної реєстрації приватного підприємства «Дари моря», визнання незаконним використання словесного позначення «Дари моря» у сфері виготовлення консервних виробів, тому що це вводить в оману покупців продукції, а також завдають шкоди діловій репутації консервного заводу «Дари моря».

ПП «Дари моря» заперечує проти позовних вимог, де зазначає, що це звичайна конкуренція між державною і приватною структурою і порушень чинного законодавства немає.

1. Чи є порушення чинного законодавства у діях ПП «Дари моря»?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

Варіант 30

1. Захист права промислової власності.
2. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.

Практичне завдання 30

Автор А. уклав постановочний договір з Оперним театром про постановку опери «Борис Годунов». Виконавцями головних ролей були запрошені відомі артисти з Росії. До Оперного театру за дозволом звернувся телеканал «Україна» про одночасну трансляцію опери «Борис Годунов». Дізнавшись про це, виконавці головних ролей заявили адміністрації Оперного театру про свою незгоду, зазначивши, що порушуються їх права і вони будить заперечувати ретрансляцію по телеканалі «Україна», починаючи з другої вистави.

1. Чи було порушення чинного законодавства з боку адміністрації Оперного театру?
2. Дайте аргументовану відповідь, посилаючись на чинне законодавство.

4. МЕТОДИЧНІ ЗАВДАННЯ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента – форма організації навчального процесу, при якій заплановані самостійні завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача.

Мета самостійної роботи студентів – є формування у студентів системи правових знань, невід’ємно пов’язаних з управлінською діяльністю, оволодіння навичками самостійної роботи з підручниками, навчальними посібниками, нормативними і літературними джерелами, науковою літературою, з тим, щоб на підставі їх аналізу та узагальнення студенти могли робити самостійні висновки теоретичного і практичного характеру, обґрунтовуючи їх належним чином. Це досягається завдяки збалансованій методиці, яка поєднує вивчення теоретичних проблем з їх практичним опрацюванням на заняттях, шляхом розв’язання практичних завдань, індивідуального опитування, консультацій та виконання підсумкової модульної самостійної контрольної роботи.

Завдання для самостійної роботи студентів із курсу «Інтелектуальна власність» мають на меті вивчення та засвоєння норм та положень IV книги Цивільного кодексу України «Право інтелектуальної власності», окремих положень Господарського кодексу України, спеціальних законів та інших нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності; набуття навичок роботи з нормативним матеріалом, вироблення у студентів наукового підходу до оцінки чинного законодавства, яке регулює відносини права інтелектуальної власності, а саме: авторські та суміжні права, право промислової власності, інші види результатів творчої діяльності, вміння розв’язати конкретні нестандартні ситуації на базі національного законодавства, розвитку правового мислення щодо регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності, практичного застосування норм цивільного, господарського права України та спеціальних законів під час вирішення конкретних практичних завдань і ситуацій.

Самостійна робота студентів насамперед *полягає*:

- в опрацюванні лекційного матеріалу;
- у вивченні та аналізі законодавчих та інших нормативних документів;
- у самостійній роботі з підручниками, навчальними посібниками, науковою та спеціальною фаховою літературою;
- у вирішенні практичних завдань;
- у підготовці рефератів і виконання самостійних контрольних завдань за підсумками модулів;
- у підготовці до заліку (іспиту);
- наукова робота.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Модуль 1. Загальні положення

Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

1. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення.
2. Використання інтелектуального продукту.
3. Відповідальність за порушення інтелектуальних прав.

Контрольні запитання

1. Чи можуть відчужуватися особисті немайнові права інтелектуальної власності іншим особам?
2. Чи можуть бути майнові права вкладом до статутного капіталу юридичної особи?
3. Назвіть особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.
4. Дайте загальну характеристику договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
5. Перелічить види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Нормативно-правові акти: 1–9, 12–14, 16–22, 24–35, 38–47.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 3–4, 11, 15–19, 22–24, 27–28.

Тема 2. Авторське право і суміжні права

1. Випадки обмежень, коли закон дозволяє використовувати охоронюваний твір без дозволу автора. Винятки у майнових правах автора.
2. Зміст і строк дії авторських прав.
3. Підстави виникнення особистих немайнових та майнових суміжних прав. Способи вільного використання об'єктів суміжних прав без згоди правовласників.
4. Строк дії охорони суміжних прав. Юридична відповідальність за порушення авторських та суміжних прав.

Контрольні запитання

1. Назвіть випадки обмежень, коли закон дозволяє використовувати охоронюваний твір без дозволу автора.
2. В чому полягає зміст авторського права?
3. Назвіть строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

4. Перерахуйте способи вільного використання об'єктів суміжних прав без згоди правовласників.
5. Перелічить строки чинності суміжних майнових прав.

Нормативно-правові акти: 1–5, 8–9, 14, 20–21, 25–27, 29–30, 33–34, 36–39, 41, 42, 44–47.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 2, 5–6, 11, 14–15, 17–19, 22–23, 26–28.

Тема 3. Патентне право

1. Право на патент, право з патенту, заявка на видачу патенту, дата подання заявки на патент, експертиза заявки, державна реєстрація, публікування відомостей про патент та видача патенту.
2. Обмеження прав патентовласника. Дії, що не визнається порушенням патентних прав.
3. Підстави та наслідки припинення дії патенту і визнання його недійсним.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення понять: право на патент, право з патенту.
2. Назвіть підстави та наслідки припинення дії патенту і майнових прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки.
3. Які ви знаєте строки чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок?
4. Процедура подання та розгляду заявки на одержання патенту на винахід та корисну модель.
5. Перелічить дії, які не визнається порушенням патентних прав.

Нормативно-правові акти: 1–5, 7–9, 12–14, 16, 21, 23, 32, 36–37, 40, 48.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 1, 8, 12, 21, 22, 25–26, 28–30, 32, 36.

Тема 4. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

1. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку.
2. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку.
3. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.
4. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення

Контрольні запитання:

1. Дайте загальне визначення понять простого і кваліфікованого зазначення походження товару.
2. Що таке географічне зазначення походження товару?
3. Чи є відмінності між географічним зазначенням походження товару з простим і кваліфікованим походженням зазначення товару?
4. Назвіть умови правової охорони на набуття прав на географічне зазначення товару.
5. Які ви знаєте строки чинності права інтелектуальної власності на географічне зазначення?
6. Які категорії осіб можуть виступати суб'єктом права інтелектуальної власності на торговельну марку?
7. Що є моментом виникнення майнових прав на торговельну марку?
8. Які категорії осіб можуть виступати суб'єктом права інтелектуальної власності на географічне зазначення?

Нормативно-правові акти: 1–6, 8–10, 13, 17, 21, 23, 28, 36, 43, 47–48.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 6, 7, 10, 13, 17–18, 20, 22–23, 28.

Тема 5. Інші об'єкти інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
2. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
3. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
4. Охорона комерційної таємниці органами державної влади.

Контрольні запитання

1. Які ви знаєте критерії придатності сорту рослин для набуття прав інтелектуальної власності на селекційні досягнення?
2. Охарактеризуйте загальні положення порядку набуття прав на сорт.
3. Назвіть особисті немайнові і майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин.
4. Що таке право інтелектуальної власності на комерційну таємницю?
5. Перерахуйте майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
6. Які ви знаєте строки чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю?
7. Яка інформація охороняється органами державної влади від розголошення?

Нормативно-правові акти: 1–13, 18–19, 21–22, 24–27, 29–30, 32, 36, 46.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 1–2, 14–18, 22–24, 27–28.

Змістовий модуль № 2 Особлива частина

Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності

1. Поняття та загальна характеристика договору комерційної концесії.
2. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.

Контрольні запитання

1. Що таке комерційна концесія?
2. Які ви знаєте види сфер використання комерційної концесії?
3. Назвіть істотні умови договору комерційної концесії.
4. Перелічіть обов'язкові вимоги договору комерційної концесії.
5. Право інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з використанням трудового договору.

Нормативно-правові акти: 1–9, 12, 14, 16–17, 19–43, 46–48.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 1–7, 9, 11–15, 17–18, 20–30.

Тема 7. Захист права інтелектуальної діяльності

1. Захист права промислової власності.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення понять: **Установа, Апеляційна палата.**
2. Які терміни охоплює зазначення походження товару?
3. Назвіть перелік порушень прав на використання зазначення походження товарів.
4. Із яких законів складається законодавство України про охорону прав на зазначення походження товарів?
5. Які ви знаєте способи захисту прав на зазначення походження товарів?

Нормативно-правові акти: 1–6, 11–12, 14, 16–17, 20–21, 23, 25–26, 28–33, 36–41, 43–44, 46.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 2, 4, 6–8, 10–12, 14–15, 19, 21–23, 25, 27–28.

Тема 8. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності

1. Міжнародно-правове регулювання охорони об'єктів промислової власності.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняття «промислова власність», яка визначена в контексті Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р.
2. Перелічить коло об'єктів промислової власності, які підлягають правовій охороні відповідно до вимог Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р.
3. Які ви знаєте міжнародні договори про охорону об'єктів промислової власності?
4. Назвіть основні положення міжнародно-правових актів у сфері охорони товарних знаків, які були трансформовані в національне законодавство України.

Нормативно-правові акти: 1–6, 8–10, 40–46.

Основна література: 1–14.

Додаткова література: 19, 27.

5. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Дане завдання є видом позааудиторної самостійної роботи студента, яке він обирає із запропонованих на власний розсуд з тим, щоб набрати необхідну кількість балів. Це може бути підготовка рефератів, виступи з письмовими докладами на студентських конференціях, індивідуальне самостійне вивчення частини навчального програмного курсу. Воно виконується на підставі знань, умінь, навичок, одержаних у процесі лекційних занять, самостійної роботи та контрольної самостійної модульної роботи за підсумками модулів, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому і містить елемент пошукової, частково науково-дослідної діяльності.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання розглядається як змістовий модуль, який виконується самостійно й оцінюється як частина навчального курсу з урахуванням у загальній оцінці за курс. Обсяг наукового реферату рекомендується в межах 16–18 друкованих сторінок, які потрібно пронумерувати та залишити поля шириною 2–3 см.

Вимоги до написання наукового реферату

1. Обсяг

Реферат є систематизованим викладом (доповіддю) обраної теми з використанням не лише основної, а й додаткової літератури із зазначенням юридичної практики, посиланням на чинне законодавство. Заохочується висловлення власних оригінальних думок (аргументованих), постановка дискусійних і проблемних питань.

2. Структура реферату:

- титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у нижньому правому куті сторінки без крапки в кінці;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

3. Вимоги до змісту наукового реферату

Титульний аркуш містить: назву міністерства чи відомства, якому підпорядковується вищий навчальний заклад, назву вищого навчального закладу, назву кафедри, тему реферату, прізвище, ім'я по батькові виконавця, шифр спеціальності, прізвище, ім'я по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання.

Критерії оцінювання за індивідуальне навчально-дослідне завдання (2 – 12 балів)

Оформлення списку використаних джерел та загальні правила, посилання на них.

Посилання в тексті на джерела треба зазначити порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, **наприклад**, «... у працях [1–3]».

Якщо в тексті необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, то при цьому номер має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань, а номери сторінок позначаються арабськими цифрами. **Наприклад**: «... у праці [2, с. 11 – 12]».

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному прізвищ перших авторів.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв та інше. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відмінностей. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна одержати із таких стандартів:

– ГОСТ 7.1-84 «Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления»;

– ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила»;

– ГОСТ 7.12-93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования».

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел реферату, контрольній (науковій) роботі тощо

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Монографії (один, два або три автори)	<i>Александров О. В.</i> Історико-правовий аналіз діяльності та наукової спадщини Олександра Кониського. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 188 с.
Чотири автори	<i>Фрідман Р., Рапачинський А., Ерл Дж. та ін.</i> Приватизація в Росії, Україні та інших країнах Балтії. - К., 1994. - 512 с.
Статті	<i>Александров О.</i> Позов щодо образи гідності (погляди Олександра Кониського) // <i>Юридична Україна.</i> – № 6. – 2007. – С. 8–12.
Підручники	<i>Цивільне право України: Навчальний посібник: 2-ге видання зі змінами / За заг. ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки.</i> – К.: Істина, 2004. – 224 с.
Тези доповідей	<i>Александров О. В.</i> Боротьба Олександра Кониського за права використання української мови в судочинстві другої половини ХІХ ст. // «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи». Тези доповідей ІІІ Міжвузівської науково-практичної конференції з проблем розвитку та функціонування державної мови, присвяченої Дню української писемності та мови. – К., 2007. – С. 69–72.
Енциклопедії	<i>Тулуб Олександр.</i> Матеріали до «Словника псевдонімів українських письменників» // <i>Записки історично-філологічного відділу / Українська Академія Наук.</i> – К., 1928. – Кн. ХVІ. – С. 228-254.
Нормативні акти	<i>Господарське законодавство України: правове регулювання господарських відносин. Збірник нормативних актів станом на 1 червня 2002 р.</i> – К., 2002. – 815 с.

Мінімальна кількість використаних джерел – 10 одиниць.

Примітка. У *вступі* зазначається тема, мета і завдання роботи та її основні положення, доцільність і актуальність розглянутого питання.

В *основній частині* – теоретичне обґрунтування (виклад базових теоретичних положень, законів, інших нормативних актів, принципи, на основі яких виконуються завдання). Основна частина реферату повинна повніше розкривати теми і проблеми, які в ньому розглядаються, з обов'язковим наведенням теоретичних або практичних прикладів. Необхідно робити посилання на закони, нормативно-правові документи та інші джерела.

У *висновку* мають бути зазначені основні результати роботи та їх обговорення. Також необхідно зазначити як позитивні, так і негативні сторони проблеми. По можливості зазначити шляхи та пропозиції поставленої проблеми.

Порядок подання та захисту реферату

Дане індивідуальне навчально-дослідницьке завдання подається не пізніше, ніж за два тижні до іспиту (заліку): оцінка виставляється на заключному практичному занятті з курсу на підставі попереднього ознайомлення викладача зі змістом. Після перевірки реферату студент повинен захистити й обґрунтувати доводи, наведені в роботі. Тільки після цього робота вважається виконана в повному обсязі і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Зразок оформлення титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТРАНСПОРТУ**

Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

НАУКОВИЙ РЕФЕРАТ

Історія розвитку права інтелектуальної власності на Україні

Виконав студент групи

2-ОА - 1

Бойко О. І.

шифр: 1304

Перевірив: к. ю. н., доцент

Александров О. В.

Київ - 2013

ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РЕФЕРАТІВ

1. Поняття права інтелектуальної власності та її значення.
2. Загальна характеристика законодавства України про інтелектуальну власність.
3. Поняття, об'єкти та суб'єкти авторського права.
4. Особисті немайнові та майнові права автора.
5. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Зміст та межі суб'єктивних суміжних прав.
6. Суб'єкти та зміст авторських прав. Співавторство та його види.
7. Патентне право, його об'єкти та суб'єкти.
8. Поняття патенту. Порядок одержання патенту. Правовий захист патентних прав.
9. Правове значення та зміст права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
10. Загальна характеристика права інтелектуальної власності на комерційне найменування.
11. Загальна характеристика права інтелектуальної власності на торговельну марку.
12. Загальна характеристика права інтелектуальної власності на зазначення походження товарів.
13. Правове значення та загальна характеристика права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
14. Загальна характеристика права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
15. Оформлення та захист права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
16. Поняття, умови, види та функції правової охорони торговельних марок.
17. Оформлення права інтелектуальної власності на торговельні марки. Підстави визнання свідоцтва недійсним та його дострокове припинення.

18. Система, зміст та строк чинності прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом.
19. Загальна характеристика права інтелектуальної власності на компонування інтегральних мікросхем.
20. Правове значення та загальна характеристика права інтелектуальної власності на наукові відкриття.
21. Договори у сфері інтелектуальної власності. Правове значення договорів у сфері інтелектуальної власності.
22. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір.
23. Правове значення та загальна характеристика договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
24. Правове значення та загальна характеристика договору комерційної концесії.
25. Правове значення та загальна характеристика договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
26. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
27. Захист права промислової власності.
28. Загальні положення міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності та його значення.
29. Міжнародно-правове регулювання охорони авторського і суміжного права.
30. Міжнародно-правове регулювання охорони об'єктів промислової власності.

6. КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Об'єктом права інтелектуальної власності може бути:

1. Лише матеріальний об'єкт, тобто результат інтелектуальної, творчої діяльності.
2. Лише нематеріальний об'єкт, тобто результат інтелектуальної, творчої діяльності.
3. Лише результати господарської діяльності, тобто результат інтелектуальної творчої діяльності.

2. До об'єктів інтелектуальної власності належать:

1. Літературні та художні твори.
2. Матеріальний носій.
3. Результат праці.

3. Творцями можуть бути:

1. Юридична особа.
2. Фізична особа.
3. Юридична і фізична особа.

4. Право інтелектуальної власності набувається з підстав:

1. Встановлених за домовленістю сторін.
2. Встановлених трудовим договором.
3. Встановлених керівником підприємства.

5. Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:

1. Тільки право на визнання людини творцем об'єкта права інтелектуальної власності.
2. Тільки право перешкоджати будь-якому посяганню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності.
3. Правильні відповіді 1, 2.
4. Немає правильних відповідей.

6. Майнові права інтелектуальної власності відповідно до закону можуть бути тільки:

1. Вкладом до статутного капіталу юридичної особи.
2. Предметом договору застави.
3. Об'єктом будь-яких цивільно-правових правочинів.
4. Правильні відповіді 1, 2, 3.

7. Авторські права можна поділити тільки на такі групи:

1. Особисті немайнові.
2. Майнові.
3. Особисто немайнові і майнові.
4. Особисто немайнові, майнові і приватні.

8. До особистих немайнових прав інтелектуальної власності належать тільки такі права:

1. Право на визнання людини творцем.
2. Право на визнання людини творцем і автора на ім'я.
3. Право на визнання людини творцем, автора на ім'я і недоторканість твору.
4. Право на визнання людини творцем, автора на ім'я, недоторканість твору і право на обнародування твору.

9. До майнових прав інтелектуальної власності належать тільки такі права:

1. Право на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
2. Право на використання об'єкта права інтелектуальної власності і виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності.
3. Право на використання об'єкта права інтелектуальної власності, виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності і виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Право на використання об'єкта права інтелектуальної власності, виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності і право автора на винагороду за використання службового твору.

10. За незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності, привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на нього тягне за собою накладення штрафу у розмірі:

1. До ста неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для їх виготовлення.
2. До ста п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для їх виготовлення.
3. До двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для їх виготовлення.

4. До Двохсот п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання і матеріалів, які призначені для їх виготовлення.

11. Законодавство України про авторське і суміжне права базується тільки на:

1. Конституції України.
2. Конституції України і складається з відповідних норм Цивільного кодексу України.
3. Конституції України і складається з відповідних норм Цивільного кодексу України та закону України «Про авторське право і суміжні права».
4. Конституції України і складається з відповідних норм Цивільного кодексу України, закону України «Про авторське право і суміжні права» та закону України «Про видавничу справу».

12. Суб'єктами авторського права тільки є:

1. Автори творів.
2. Автори творів і їх спадкоємці.
3. Автори творів, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права.
4. Автори творів, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права, а також інші фізичні та юридичні особи, які набули право на твори відповідно до договору або закону.

13. Не є об'єктами авторського права:

1. Лекції.
2. Промови.
3. Проповіді.
4. Акти органів державної влади.
5. Правильні відповіді 1, 2, 3, 4.
6. Немає правильних відповідей.

14. Про реєстрацію авторського права на твір Установою видається тільки:

1. Довідка.
2. Патент.
3. Свідоцтво.
4. Диплом.

15. Особа, яка володіє матеріальним об'єктом, в якому втілено (виражено) твір:

1. Може перешкоджати особі, яка має авторське право, у його реєстрації.
2. Не може перешкоджати особі, яка має авторське право, у його реєстрації.
3. Може перешкоджати особі, яка має авторське право, у його реєстрації лише за згодою особи, яка володіє матеріальним об'єктом.
4. Може перешкоджати особі, яка має авторське право, у його реєстрації, без згоди особи, яка володіє матеріальним об'єктом.

16. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору тільки належить:

1. Працівникові, який створив цей об'єкт.
2. Працівникові, який створив цей об'єкт і юридичній особі у якої він працює.
3. Працівникові, який створив цей об'єкт і юридичній або фізичній особі у якої він працює.
4. Правильної відповіді немає.

17. Авторське право виникає лише:

1. З моменту створення твору
2. З моменту реєстрації твору.
3. З моменту видачі свідоцтва про твір.
4. З моменту видачі патенту на твір.

18. За загальним правилом авторське право на твір діє тільки:

1. Протягом усього життя автора і 50 років після його смерті.
2. Протягом усього життя автора і 70 років після його смерті.
3. Протягом усього життя автора і 90 років після його смерті.
4. Протягом усього життя автора і 100 років після його смерті.
5. Протягом усього життя автора і безстроково після його смерті.

19. Авторське право на твори помертньо реабілітованих авторів діє тільки:

1. Протягом 30 років.
2. Протягом 50 років.
3. Протягом 70 років.
4. Протягом 100 років.
5. Безстроково.

20. Авторське право на твори, створені у співавторстві, діє тільки:

1. Протягом усього життя співавторів і 30 років після смерті останнього співавтора.
2. Протягом усього життя співавторів і 50 років після смерті останнього співавтора.
3. Протягом усього життя співавторів і 70 років після смерті останнього співавтора.
4. Протягом усього життя співавторів і 100 років після смерті останнього співавтора.
5. Протягом усього життя співавторів і безстроково після смерті останнього співавтора.

21. За порушення авторського і суміжного права суд має право постановити рішення чи ухвалу про виплату компенсації в розмірі до:

1. 30 000 мінімальних заробітних плат.
2. 35 000 мінімальних заробітних плат.
3. 40 000 мінімальних заробітних плат.
4. 45 000 мінімальних заробітних плат.
5. 50 000 мінімальних заробітних плат.

22. Твір може бути вільно, без згоди автора та інших осіб та безоплатно використаний будь-якою особою як:

1. Цитата з правомірно опублікованого твору.
2. Ілюстрація у виданнях.
3. Як творів включених для відеограм призначених для навчання.
4. Правильні відповіді 1, 2, 3.

23. Договір про передачу прав на використання творів вважається укладеним, якщо:

1. Визначений строк договору.
2. Визначений строк договору і спосіб використання твору.
3. Визначений строк договору, спосіб використання твору і території, на яку поширюється передавальне право.
5. Визначений строк договору, спосіб використання твору, територія, на яку поширюється передавальне право, розмір і порядок виплати авторської винагороди.

24. Сторона, яка неналежним чином виконала зобов'язання за авторським договором, зобов'язана:

1. Тільки відшкодувати іншій стороні всі збитки.
2. Тільки відшкодувати іншій стороні упущену вигоду.
3. Тільки відшкодувати іншій стороні всі збитки, в тому числі упущену вигоду.
4. Тільки відшкодувати іншій стороні всі збитки, упущену вигоду і попросити пробачення.

25. Строк чинності суміжних майнових прав інтелектуальної власності на передачу (програму) організацій мовлення спливає:

1. Через тридцять років, що відліковуються з першого січня року, наступного за роком її першого здійснення.
2. Через сорок років, що відліковуються з першого січня року, наступного за роком її першого здійснення.
3. Через п'ятдесят років, що відліковуються з першого січня року, наступного за роком її першого здійснення.
4. Через сімдесят років, що відліковуються з першого січня року, наступного за роком її першого здійснення.

26. Право на наукове відкриття засвідчується тільки:

1. Свідоцтвом та охороняється в порядку встановленому законом.
2. Дипломом та охороняється в порядку встановленому законом.
3. Довідкою та охороняється в порядку встановленому законом.
4. Патентом та охороняється в порядку встановленому законом.

27. Законодавство України про охорону прав на винаходи (корисні моделі) складається тільки із:

1. Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі».
2. Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та закону України «Про власність».
3. Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», закону України «Про власність» та закону України «Про державну таємницю».
4. Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», закону України «Про власність», закону України «Про державну таємницю» та закону України «Про авторське право і суміжні права».

28. Умовами патентоздатності винаходу є:

1. Новизна.
2. Винахідницький рівень.
3. Промислова придатність.
4. Правильні відповіді 1,2,3.

29. Умовами патентоздатності корисної моделі тільки є:

1. Новизна.
2. Новизна і винахідницький рівень.
3. Новизна, винахідницький рівень і промислова придатність.
4. Новизна, винахідницький рівень і промислова придатність при наявності державної реєстрації.

30. Умовами патентоздатності промислового зразка тільки є:

1. Новизна.
2. Новизна і винахідницький рівень.
3. Новизна, винахідницький рівень і промислова придатність.

4. Новизна і оригінальність.
5. Новизна, винахідницький рівень, промислова придатність і оригінальність.

31. Набуття права інтелектуальної власності на винахід засвідчується:

1. Довідкою.
2. Свідоцтвом.
3. Дипломом.
4. Патентом.
5. Правильні відповіді 1,2,3,4.
6. Немає правильних відповідей.

32. Винахідником чи автором промислового зразка може бути тільки:

1. Людина.
2. Юридична особа.
3. Людина і юридична особа.
4. Людина, яка є громадянином України і юридична особа.
5. Людина, яка є громадянином України і набула повної цивільної дієздатності та юридична особа.

33. Суб'єктами патентних правовідносин можуть тільки бути:

1. Винахідник.
2. Винахідник і автор промислового зразка.
3. Винахідник, автор промислового зразка та роботодавець.
4. Винахідник, автор промислового зразка, роботодавець та заявник.
5. Винахідник, автор промислового зразка, роботодавець, заявник та патентні повірені особи, які є громадянами України, іноземцями і особами без громадянства.

34. Видача патенту здійснюється Установою протягом:

1. П'ятнадцяти днів після його державної реєстрації.
2. Одного місяця після його державної реєстрації.
3. Трьох місяців після його державної реєстрації.
4. Шести місяців після його державної реєстрації.
5. Дев'яти місяців після його державної реєстрації.
6. Дванадцяти місяців після його державної реєстрації.

35. Примусове відчуження прав на винахід (корисну модель) здійснюється тільки:

1. Судом.
2. Прокурором.
3. Адвокатом.
4. Правильні відповіді 1,2,3.
5. Немає правильних відповідей.

36. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід спливає:

1. Через десять років від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку.
2. Через п'ятнадцять років від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку.
3. Через двадцять років від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку.
4. Через п'ятдесят років від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку.
5. Через сімдесят років від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку.
6. Безстроково від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку.

37. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на корисну модель спливає:

1. Через десять років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.
2. Через п'ятнадцять років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.
3. Через двадцять років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.
4. Через п'ятдесят років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.
5. Через сімдесят років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.
6. Безстроково від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.

38. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на промисловий зразок спливає:

1. Через десять років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.
2. Через п'ятнадцять років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.
3. Через двадцять років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.
4. Через п'ятдесят років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.
5. Через сімдесят років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.
6. Безстроково від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.

39. Не визнається порушенням прав, що надаються патентом, використання запатентованого промислового зразка:

1. Без комерційної мети.
2. З науковою метою.
3. В порядку експерименту.
4. Правильні відповіді 1,2,3.
5. Немає правильних відповідей.

40. Набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральних мікросхем засвідчується:

1. Свідоцтвом.
2. Довідкою.
3. Дипломом.
4. Патентом.

41. Автору топографії інтегральних мікросхем належить право авторства, яке є невідчужуваним особистим правом і охороняється:

1. Протягом тридцяти років.
2. Протягом п'ятдесяти років.
3. Протягом сімдесяти років.
4. Безстроково.
5. Протягом всього життя.

42. Установа видає заявнику свідоцтво про набуття права інтелектуальної власності на топографії інтегральних мікросхем після реєстрації протягом:

1. П'ятнадцяти днів.
2. Одного місяця.
3. Трьох місяців.
4. Шести місяців.
5. Дев'яти місяців.
6. Дванадцяти місяців.

43. Право на винагороду за раціоналізаторську пропозицію має автор або співавтори протягом:

1. Шести місяців з моменту початку використання раціоналізаторської пропозиції на підприємстві, яке видало автору свідоцтво на цю раціоналізаторську пропозицію.
2. Дванадцяти місяців з моменту початку використання раціоналізаторської пропозиції на підприємстві, яке видало автору свідоцтво на цю раціоналізаторську пропозицію.
3. Шістнадцяти місяців з моменту початку використання раціоналізаторської пропозиції на підприємстві, яке видало автору свідоцтво на цю раціоналізаторську пропозицію.
4. Двадцяти чотирьох місяців з моменту початку використання

раціоналізаторської пропозиції на підприємстві, яке видало автору свідоцтво на цю раціоналізаторську пропозицію.

44. Суб'єктами права інтелектуальної власності на сорт рослин і породи тварин тільки є:

1. Автор.
2. Автор, інші особи, які набули майнових прав за договором.
3. Автор, інші особи, які набули майнових прав за договором та законом.
4. Автор, інші особи, які набули майнових прав за договором, за законом та за рішенням керівника установи.

45. Про особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин свідчить:

1. Довідка про авторство на сорт рослин.
2. Свідоцтво про авторство на сорт рослин.
3. Диплом про авторство на сорт рослин.
4. Патент про авторство на сорт рослин.

46. Про майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин свідчить:

1. Довідка про авторство на сорт рослин.
2. Свідоцтво про авторство на сорт рослин.
3. Диплом про авторство на сорт рослин.
4. Патент про авторство на сорт рослин.

47. Про майнові права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин свідчить:

1. Довідка про державну реєстрацію сорту рослин.
2. Свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин.
3. Диплом про державну реєстрацію сорту рослин.
4. Патент про державну реєстрацію сорту рослин.

48. Автору сорту (селекціонеру) належить право авторства, які є особистими немайновими правами і охороняється:

1. Протягом тридцяти років.
2. Протягом сімдесяти років.
3. Протягом ста років.
4. Протягом всього життя автора.
5. Безстроково.

49. Розмір винагороди за використання винаходу протягом строку чинності визначається договором між автором і власником патенту і не може бути менше:

1. Трьох відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.

2. П'яти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
3. Семи відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
4. Десяти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.

50. Розмір винагороди за використання винаходу протягом строку чинності визначається договором між автором і власником патенту і не може бути менше:

1. П'яти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
2. Семи відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
3. Десяти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
4. П'ятнадцяти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
5. Двадцяти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.
6. Двадцяти п'яти відсотків доходу, одержуваного щорічно власником патенту від його використання.

51. До комерційної таємниці відноситься тільки відомості:

1. Технічного характеру.
2. Технічного і організаційного характеру.
3. Технічного, організаційного і виробничого характеру.
4. Технічного, організаційного і виробничого характеру.
5. Технічного, організаційного, виробничого характеру та установчі документи, що дозволяють займатися підприємницькою чи господарською діяльністю і її окремими видами.
6. Технічного, організаційного, виробничого характеру та установчі документи, що дозволяють займатися підприємницькою чи господарською діяльністю і її окремими видами, а також інформація державної звітності.

52. Інформація, яка є комерційною таємницею і створена організаціями або придбана ними із додержанням вимог чинного законодавства, є тільки власністю:

1. Автора.
2. Співавтора.
3. Цих організацій.
4. Керівника установи.

53. Строк дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці з урахуванням ступеня секретності інформації та інших обставин він не може перевищувати для інформації «таємно»:

1. 1 року.
2. 3 років.
3. 5 років.
4. 7 років.
5. 10 років.

54. Строк дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці з урахуванням ступеня секретності інформації та інших обставин він не може перевищувати, для інформації «цілком таємно»:

1. 3 років.
2. 5 років.
3. 7 років.
4. 10 років.
5. 15 років.

55. Строк дії рішення про віднесення інформації до державної таємниці з урахуванням ступеня секретності інформації та інших обставин він не може перевищувати, для інформації «особливої важливості»:

1. 10 років.
2. 20 років.
3. 30 років.
4. 40 років.
5. 50 років.

56. Торговельна марка може тільки використовуватись:

1. Виробниками товарів.
2. Виробниками товарів і організаціями, які їх розповсюджують.
3. Виробниками товарів і організаціями, які їх розповсюджують, а також громадянами України.
4. Виробниками товарів і організаціями, які їх розповсюджують, а також громадянами України і особами без громадянства.

57. Автор зразка торговельної марки:

1. Є суб'єктом права на торговельну марку.
2. Не є суб'єктом права на торговельну марку.
3. Є суб'єктом права на торговельну марку, але за згодою керівника установи.
4. Є суб'єктом права на торговельну марку, але за згодою керівника установи і трудового колективу.

58. *Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується:*

1. Довідкою.
2. Свідоцтвом.
3. Дипломом.
4. Патентом.

59. *Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку є чинними протягом:*

1. П'яти років з дати, наступної за датою подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку, якщо інше не встановлено законом.
2. Семи років з дати, наступної за датою подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку, якщо інше не встановлено законом.
3. Десяти років з дати, наступної за датою подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку, якщо інше не встановлено законом.
4. П'ятнадцяти років з дати, наступної за датою подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку, якщо інше не встановлено законом.
5. Двадцяти років з дати, наступної за датою подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку, якщо інше не встановлено законом.

60. *Об'єктом знака правової охорони можуть тільки бути:*

1. Слова.
2. Слова, у тому числі власні імена.
3. Слова, у тому числі власні імена, а також літери.
4. Слова, у тому числі власні імена, а також літери та цифри.

61. *Право інтелектуальної власності на географічне зазначення походження товару виникає з:*

1. Дати державної реєстрації, якщо інше не встановлено законом.
2. Моменту подання заявки на державну реєстрацію, якщо інше не встановлено законом.
3. Моменту отримання повідомлення від державного реєстратора про прийняття усіх необхідних документів, які необхідні для державної реєстрації, якщо інше не встановлено законом.
4. Моменту проведення експертизи заявки, якщо інше не встановлено законом.

62. *Суб'єктами права інтелектуальної власності на географічне зазначення тільки є:*

1. Виробники товарів.
2. Виробники товарів і асоціації споживачів.
3. Виробники товарів, асоціації споживачів і установи, що мають безпосереднє відношення до виробництва.
4. Виробники товарів, асоціації споживачів і установи, що мають

безпосереднє відношення до виробництва, а також кредитори виробника товарів.

63. Обсяг правової охорони інтелектуальної власності, що надається, кваліфікованим зазначенням походження товарів на підставі реєстрації діє:

1. Протягом 10 років від дати реєстрації.
2. Протягом 30 років від дати реєстрації.
3. Протягом 50 років від дати реєстрації.
4. Протягом 70 років від дати реєстрації.
5. Безстроково від дати реєстрації.

64. Свідоцтво, що посвідчує реєстрацію права на використання кваліфікованого зазначення походження товару діє протягом:

1. П'яти років від дати подання заявки.
2. Семи років від дати подання заявки.
3. Десяти років від дати подання заявки.
4. П'ятнадцяти років від дати подання заявки.

65. Просте зазначення походження товару:

1. Підлягає державній реєстрації.
2. Не підлягає державній реєстрації.
3. Підлягає державній реєстрації тільки за згодою керівника підприємства.
4. Підлягає державній реєстрації тільки за згодою керівника підприємства та трудового колективу.

66. Правова охорона простого зазначення походження товару надається:

1. На підставі його використання.
2. На підставі довідки від уповноваженого органа.
3. На підставі свідоцтва від уповноваженого органа.
4. На підставі патенту від уповноваженого органа.

67. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності може бути тільки:

1. Виключною, що не суперечить закону.
2. Виключною і невиключною, що не суперечить закону.
3. Виключною, невиключною або одиночною, що не суперечить закону.
4. Виключною, невиключною або одиночною, а також патентною, що не суперечить закону.
5. Виключною, невиключною або одиночною, а також патентною і безпатентною, що не суперечить закону.

68. У разі відсутності в ліцензійному договорі умови про територію, на яку поширюються надані права на використання об'єкта права інтелектуальної власності дія ліцензії поширюється тільки:

1. На територію заводу.

2. На територію заводу і міста або району.
3. На територію заводу, міста або району і області.
4. На територію України.

69. У разі відсутності у ліцензійному договорі умови про строк договору він вважається укладеним на строк, що залишається до спливу строку чинності виключного майнового права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності, але не більше ніж:

1. Один рік.
2. Три роки.
3. П'ять років.
4. Сім років.
5. Десять років.

70. Оригінал твору образотворчого мистецтва, створеного за замовленням, переходить у власність тільки:

1. Замовника.
2. Замовника і автора.
3. Замовника, автора і трудового колективу.
4. Замовника, автора, трудового колективу, державі.

71. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності:

1. Підлягає обов'язковій державній реєстрації.
2. Не підлягає обов'язковій державній реєстрації.
3. Підлягає обов'язковій державній реєстрації за згодою трудового колективу.
4. Підлягає обов'язковій державній реєстрації за згодою трудового колективу та профспівкової організації.

72. Договір комерційної концесії є:

1. Консенсуальним.
2. Реальним.
3. Одностороннім.
4. Багатостороннім.

73. До істотних умов договору комерційної концесії тільки належить:

1. Предмет договору.
2. Предмет і ціна договору.
3. Предмет, ціна і строк дії договору.
4. Предмет, ціна і строк дії договору, який підлягає нотаріальному посвідченню.

74. Предметом договору комерційної концесії є право на використання об'єктів права інтелектуальної власності, комерційного досвіду який

включає в себе тільки:

1. Передачу користувачеві технічної документації.
2. Передачу користувачеві технічної та комерційної документації.
3. Передачу користувачеві технічної та комерційної документації і надати іншу інформацію, необхідну для здійснення прав, наданих йому за договором комерційної концесії.
4. Передачу користувачеві технічної та комерційної документації і надати іншу інформацію, необхідну для здійснення прав, наданих йому за договором комерційної концесії, а також й відповідне професійне навчання персоналу.

75. Сторонами договору комерційної концесії можуть бути тільки:

1. Фізична особа, яка зареєстрована відповідно до вимог Цивільного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців».
2. Фізична та юридична особа, яка зареєстрована відповідно до вимог Цивільного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців».
3. Фізична та юридична особа, яка зареєстрована відповідно до вимог Цивільного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців», а також громадяни України, які мають повну цивільну дієздатність.
4. Фізична та юридична особа, яка зареєстрована відповідно до вимог Цивільного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців», а також громадяни України і іноземці які мають повну цивільну дієздатність.

76. Кожна із сторін у договорі комерційної концесії, строк якого не встановлений має право у будь-який час відмовитися від договору, повідомивши про це другу сторону не менше як:

1. За три місяця.
2. За шість місяців.
3. За дев'ять місяців.
4. За дванадцять місяців.

7. ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК (ІСПИТ)

1. Результати творчої діяльності як об'єкти правової охорони.
2. Джерела права інтелектуальної власності.
3. Об'єкт права інтелектуальної власності.
4. Поняття виключних прав.
5. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
6. Особисті немайнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення.
7. Майнові права інтелектуальної власності, підстави їх виникнення.
8. Використання інтелектуального продукту.
9. Відповідальність за порушення інтелектуальних прав.
10. Поняття авторського права, об'єкти авторських прав.
11. Твір як об'єкт правової охорони, його види, ознаки.
12. Суб'єкти авторського права.
13. Поняття «співавторство» та його види.
14. Особисті немайнові та майнові права автора.
15. Державна реєстрація авторського права.
16. Випадки обмежень, коли закон дозволяє використовувати охоронюваний твір без дозволу автора.
17. Винятки у майнових правах автора.
18. Зміст і строк дії авторських прав.
19. Поняття «об'єкти та суб'єкти суміжних прав».
20. Підстави виникнення особистих немайнових та майнових суміжних прав.
21. Способи вільного використання об'єктів суміжних прав без згоди правовласників.
22. Строк дії охорони суміжних прав.
23. Юридична відповідальність за порушення авторських та суміжних прав.
24. Поняття патентного права, види об'єктів патентних прав.
25. Суб'єкти патентного права.
26. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винахід.

27. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на корисну модель.
28. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок.
29. Поняття патенту, види та межі чинності.
30. Право на патент, право з патенту та його суб'єкти.
31. Заявка на видачу патенту.
32. Дата подання заявки на патент та її правове значення. Пріоритет.
33. Експертиза заявки.
34. Державна реєстрація, публікування відомостей про патент та видача патенту.
35. Обмеження прав патентовласника. Дії, що не визнаються порушенням патентних прав.
36. Підстави та наслідки припинення дії патенту і визнання його недійсним.
37. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.
38. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.
39. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку.
40. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку.
41. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.
42. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення
43. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
44. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
45. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
46. Право інтелектуальної власності на селекційні досягнення.
47. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
48. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
49. Охорона комерційної таємниці органами державної влади.
50. Поняття та загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності.

51. Поняття та загальна характеристика ліцензійного договору.
52. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
53. Поняття та загальна характеристика договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
54. Поняття та загальна характеристика договору комерційної концесії.
55. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.
56. Загальні положення щодо захисту права інтелектуальної власності.
57. Захист авторського права та суміжних прав.
58. Захист права промислової власності.
59. Загальні положення міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності.
60. Міжнародно-правове регулювання охорони авторського і суміжного права. Міжнародно-правове регулювання охорони об'єктів промислової власності.

8. Критерії оцінок знань та умови заліку (іспиту)

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу і виконання індивідуальних завдань. Контрольні заходи включають: поточний, модульний, і підсумковий контроль.

Контроль знань студентів здійснюється на лекціях, практичних, консультативних та індивідуальних заняттях, які проводяться з метою відпрацювання поточної заборгованості або отримання поглиблених знань з окремих питань.

Перевірка та оцінювання знань студентів провадиться в таких **формах**: експрес-контроль, стандартизоване опитування за тестовими завданнями, письмова робота, виконання індивідуального завдання, оцінювання студента під час консультацій, проведення поточних модульних контролів (залікова модульна контрольна робота), проведення підсумкового заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час консультацій та індивідуальних занять і має на меті перевірку рівня знань підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над засвоєнням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуальних завдань (практичних робіт, тестів, задач, самостійних контрольних завдань, рефератів);
- складання проміжного контролю із змістових модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи проводиться на консультаціях за **трьох – дев'яти** бальною школою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
- ступінь фактичного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також сучасною літературою з питань, що розглядаються;

– уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв’язанні задач, пояснювати деякі особливості цивільного законодавства у вирішенні практичних задач з конкретних питань, винесених на розгляд аудиторії;

– логіка і структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах а також при виступах в аудиторії, в процесі вирішення різноманітних правових проблем, аргументувати власну точку зору та давати їм правову оцінку, узагальнювати інформацію та робити висновки.

*Умовою допуску до іспиту/заліку є максимальна кількість **35 балів з поточного** модульного контролю знань, який включає відповідні види робіт. За **залік** студент може отримати до **25 балів**. Залік здійснюється за переліком залікових завдань в усній формі. У заліку три запитання студенту, який має на них відповісти.*

Перше запитання складається з одного завдання **модуля 1**, друге запитання з другого завдання **модуля 2** (питання із аудиторських занять). *Третє запитання із завдань, що виносяться на самостійне опрацювання оцінюється **до 8 балів**:*

0 балів - ставиться за невиконання завдання загалом;

1 бал - ставиться у разі, якщо студент при виконанні завдань без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається суттєвих помилок, стикається з труднощами при аналізі та порівнянні основних юридичних термінів з дисципліни;

2 бали - ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв’язання практичних задач; за умови, якщо завдання часткове виконане, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни;

3 бали - за умови, якщо завдання в основному виконане та мету завдання досягнуто, студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалів, однак недостатньо вміє застосовувати теоретичні знання для розв’язання практичних задач;

4 бали - ставиться, що студент при виконанні практичних завдань ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичні завдання в цілому виконуються правильно, але при їх вирішенні студент припускається значних помилок;

5 балів - ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки «відмінно», при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків. Оформлене завдання має бути охайним;

6 балів - ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння юридичними термінами, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань та в різних ситуаціях. Оформлення відповіді повинно бути акуратним, логічним та послідовним (а при усній відповіді - повинна бути логічною та послідовною).

7-8 балів - ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, засвоєння для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури; та творчого підходу; чітке володіння юридичними термінами, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань та в різних ситуаціях. Оформлення відповіді повинно бути акуратним, логічним та послідовним, (а при усній відповіді - повинна бути логічною та послідовною).

8.1. Критерії оцінки знань студентів при захисті самостійних та індивідуальних письмових завдань

За 1-й модуль

8-9 балів – студент дає на рівні самостійного творчого мислення, на підставі ґрунтовного знання проблеми, що висвітлюється, основних понять і правових категорій, розуміння закономірностей виникнення, розвитку, протікання правових процесів, грамотне, логічно-послідовне викладання теоретичного і практичного матеріалу, обґрунтовані і докладні відповіді на запитання викладача та студентів, правильні рішення задач, вміння пов'язувати його з сучасними досягненнями правової науки з використанням прикладів, робити узагальнення та висновки, не користуючись конспектом.

6-7 балів – студент знає матеріал, дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу, не користуючись конспектом

4-5 балів – студент знає матеріал, дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу. У відповідях допускаються незначні

неточності у висвітленні і формулюванні неосновних юридичних термінів, визначень, категорій та інших аспектів проблеми, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді.

3-4 бали – студент знає матеріал, дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу. У відповідях допускаються незначні помилки у висвітленні другорядних юридичних термінів, визначень, категорій та інших аспектів проблеми, коли за допомогою студентів та викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;

1-2 бали – в цілому вірна відповідь студента на рівні репродуктивного мислення. Допускаються недостатньо вірні формулювання термінів, категорій, правової норми, окремі незначні помилки у висвітленні основних аспектів проблеми, незнання студентом другорядних понять і категорій;

0 балів – у разі, коли студент невірно відповів на запитання, допускає грубі помилки, що мають принципове значення висвітлення основних аспектів проблеми. Неспроможність студента аналізувати матеріал, правові явища, робити і узагальнювати висновки.

Контроль підготовки до практичних занять та підготовки окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання, здійснюється на заліковій модульній контрольній роботі (атестації), тобто проміжному контролю.

За 2-й модуль

8-9 балів – студент дає на рівні самостійного творчого мислення на основі ґрунтовного знання проблеми, що висвітлюється, основних понять і правових категорій, розуміння закономірностей виникнення, розвитку, протікання правових процесів, грамотне, логічно-послідовне викладання теоретичного і практичного матеріалу, обґрунтовані і докладні відповіді на запитання викладача та студентів, правильні рішення задач, вміння пов'язувати його з сучасними досягненнями правової науки з використанням прикладів, робити узагальнення та висновки, не користуючись конспектом.

6-7 балів – студент знає матеріал, дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу, не користуючись конспектом

4-5 балів – студент знає матеріал, дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу. У відповідях допускаються незначні неточності у висвітленні і формулюванні неосновних юридичних термінів, визначень, категорій і інших аспектів проблеми, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді.

3-4 бали – студент знає матеріал, дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу. У відповідях допускаються незначні помилки у висвітленні другорядних юридичних термінів, визначень, категорій та інших аспектів проблеми, коли за допомогою студентів та викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;

1-2 бали – в цілому вірна відповідь студента на рівні репродуктивного мислення. Допускаються недостатньо вірні формулювання термінів, категорій, правової норми, окремі незначні помилки у висвітленні основних аспектів проблеми, незнання студентом другорядних понять і категорій;

0 балів – у разі, коли студент невірно відповів на запитання. Допускає грубі помилки, що мають принципове значення висвітлення основних аспектів проблеми. Неспроможність студента аналізувати матеріал, правові явища, робити і узагальнювати висновки.

Контроль підготовки до практичних занять та підготовки окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання здійснюється на заліковій модульній контрольній роботі (атестації), тобто проміжному контролі.

8.2. Критерії оцінки знань студентів при захисті індивідуальної самостійної роботи

Дане завдання є видом позааудиторної самостійної роботи студента, яке він обирає із запропонованих на власний розсуд з тим, щоб набрати необхідну кількість балів. Це може бути підготовка рефератів, виступи з письмовими докладами на студентських конференціях, індивідуальне самостійне вивчення частини навчального програмного курсу. Дана індивідуальна самостійна робота подається не пізніше, ніж за 2 тижні до заліку: оцінка виставляється на заключному занятті (практичному, колоквіумі тощо) з курсу на підставі попереднього ознайомлення викладача зі змістом. Після перевірки реферату

студент повинен захистити й обґрунтувати доводи наведені в роботі. Тільки після цього робота вважається виконаною в повному обсязі і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Загальні критерії оцінювання індивідуальної науково-дослідної роботи оцінюється від **2 до 12 балів** за критеріями:

- логічності та детальності плану;
- повноти і глибини розкриття теми;
- наявності ілюстрацій (таблиці, схеми тощо) за необхідністю;
- достатності використаних джерел;
- якості оформлення.

12 балів - отримує студент за умови відповідності виконаного завдання за вище зазначеними критеріями.

Відсутність тієї або іншої складової **знижує** оцінку роботи на **2 бали**.

При опрацюванні, увага також приділяється своєчасності здачі виконаного завдання викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то на розсуд викладача оцінка буде знижена.

8.3. Критерії оцінки знань студентів в цілому

Студентам, які виконали індивідуальну роботу (реферат, самостійну контрольну роботу, теоретичну частину), а також захистили практичні роботи відповідно до додатка і виставляються такі оцінки:

за 1-й модуль

«**39–41 балів**» – що відповідає оцінці «5», студент, який виконав весь учбовий план і проявив високі знання з предмета;

«**30–38 балів**» – що відповідає оцінці «4», студент, який виконав весь учбовий план і проявив добрі знання з предмета;

«**19–29 балів**» – що відповідає оцінці «3», студент, який виконав весь учбовий план і проявив задовільні знання з предмета;

«**до 18 балів**» – що відповідає оцінці «2» у разі, якщо студент не виконав навчальний план.

за 2-й модуль

«**50–59 балів**» – що відповідає оцінці «5», студент, який виконав весь учбовий план і проявив високі знання з предмета;

«**40–49 балів**» – що відповідає оцінці «4», студент, який виконав весь учбовий план і проявив добрі знання з предмета;

«30–39 балів» – що відповідає оцінці «3», студент, який виконав весь учбовий план і проявив задовільні знання з предмета;

«до 29 балів» – що відповідає оцінці «2» у разі, якщо студент не виконав навчальний план.

8.4. Експрес контроль на лекції (1-2бали)

Усні (письмові) відповіді на п'ять коротких питань можуть бути оцінені на «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

2 бали - студент усно (чи письмово) дав всі правильні вичерпані відповіді на 90-100%.

1 бал - студент усно (чи письмово) більше, ніж на 50% дав всі правильні відповіді.

0 балів – у разі, якщо студент невірно відповів на запитання не більше, ніж на 50% відповідей.

8.5. Модульна контрольна, тестування (4-12) балів

Модульна контрольна робота та тестування проводиться згідно з графіком навчального процесу на практичних заняттях і може бути оцінена на «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Встановлюється загальна оцінка роботи студента над засвоєнням відповідної частини курсу з проведення усного опитування або письмових завдань. При цьому враховується відвідування студентом занять, ритмічність роботи студента відповідно до встановленого графіка.

За оцінку **«відмінно»** нараховується **10 балів** – студент дає на рівні самостійного творчого мислення на підставі ґрунтовного знання проблеми, що висвітлюється, основних понять і правових категорій, розуміння закономірностей виникнення, розвитку, протікання правових процесів, грамотне, логічно-послідовне викладання теоретичного і практичного матеріалу, обґрунтовані і докладні відповіді на запитання викладача та студентів, правильні рішення задач, вміння пов'язувати його з сучасними досягненнями правової науки з використанням прикладів, робити узагальнення та висновки, не користуючись конспектом, самостійні завдання виконує вчасно.

За оцінку **«добре»** **7-9 балів** – студент знає матеріал дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу, не користуючись конспектом

За оцінку «задовільне» **4-6 балів** – студент знає матеріал дає теоретично і практично обґрунтовані відповіді, відповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу. У відповідях допускаються незначні неточності у висвітленні і формулюванні неосновних юридичних термінів, визначень, категорій та інших аспектів проблеми, коли за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді.

Тестування

10 балів – студент виконав правильно 100% завдання.

7-9 балів – студент дав правильну відповідь понад 80% всього завдання.

4-6 балів – студент правильно виконав 60% завдання.

1-3 бали – студент вірно виконав 50% завдання.

8.6. Проміжний контроль

Критерії оцінювання залікового модульного контролю (ЗМК) (атестації)

Заліковий модульний контроль складається із залікової модульної контрольної роботи, яка охоплює питання з прочитаних лекцій, виконаних практичних робіт та із тих тем, що передбачені для самостійного опрацювання, яка містить в собі: 3 - питання по модулю №1; 2 - питання і розв'язання задачі по модулю № 3; складена у 30 варіантах (див. **Інтелектуальна власність:** Методичні рекомендації щодо самостійного опрацювання матеріалу та завдання до практичних занять і контрольних робіт, тестів для студентів-магістрів технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання за кредитно-модульною системою. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 87 с.) Кожний варіант містить виконання двох теоретичних питань і розв'язання задачі. Контрольна робота виконується в чітко визначеній послідовності. Спочатку висвітлюються теоретичні питання, після цього розв'язується задача.

*Таким чином, оцінювання варіює в таких межах: **ві2 до 7 балів***

*1 - питання (з лекцій) - **2 бали***

*2 - питання (з практичних робіт) – **2 бали***

*3 - питання (із самостійного опрацювання, або розв'язання задачі) - **3 бали***

Залежно від набраної за весь курс кількості балів, студент одержує таку оцінку:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Результати заліку (іспиту) оцінюються до 25 балів, а мінімальний допуск до іспиту (заліку) становить 35 балів.

Студенти, які набрали за результатами *поточного і підсумкового контролю* від **35** до **59** балів, після належної підготовки мають право повторно скласти іспит (залік) за власною заявою. Перескладання заліку (іспиту) з дисципліни дозволяється двічі, але якщо студент не пересклав залік (іспит) двічі то він відраховується. Повторне складання заліку (іспиту) допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Студенти, які набрали за результатами *поточного і підсумкового контролю* від **0** до **34** балів залишаються на повторне вивчення даної дисципліни.

ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. *Конституція України*. / Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. *Цивільний кодекс України: із змінами та доповненнями станом на 1 червня 2012.* – К., 2012.
3. *Господарський кодекс України: із змінами та доповненнями станом на 1 червня 2012.* – К., 2012.
4. *Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 4-те вид., перероб. і допов. / за ред.. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця.* – К.: Юрінком Інтер, 2011. – Т. 1. – 808 с.
5. *Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: / О. А. Беляневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина [та ін.]; / за заг. ред.. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини.* – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 776 с.
6. *Закон України від 07 лютого 1991 р. N 697-ХІІ «Про власність»* // ВВР УРСР. – 1991. – № 20. – Ст. 249.
7. *Закон України від 13 грудня 1993 р. «Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності».*
8. *Закон України від 10.12.1991 р. «Про дію міжнародних договорів на території України»* // ВВР України. – 1992. – № 10. – Ст. 137.
9. *Закон України від 02.10.1992 р. «Про інформацію»* // ВВР України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
10. *Закон України від 16.11.1992 р. «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»* // ВВР України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
11. *Закон України від 21 квітня 1993 р. N 3116-ХІІ «Про охорону прав на сорти рослин»* (в редакції закону від 17 січня 2002 р. – 2002. N 23. - ст. 163).
12. *Закон України від 25 червня 1993 р. «Про науково-технічну інформацію»* // ВВР України. – 1993. – № 33. – Ст. 345; з наступними змінами та доповненнями.
13. *Закон України від 26 листопада 1993 р. N 3659-ХІІ «Про Антимонопольний комітет України»* // ВВР України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
14. *Закон України від 15 грудня 1993 р. N 3688-ХІІ «Про охорону прав на промислові зразки»* // ВВР України. – 1994. – № 7. – Ст. 34; 2001. – № 8. - Ст. 37; 2002. - № 16. - Ст.114; 2002. - № 35. - Ст. 256; 2003.
15. *Закон України від 23 січня 1993 р. «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні».*
16. *Закон України від 15 грудня 1993 р «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»* (в редакції закону N 1771-ІІІ від 01.06.2000) // ВВР

- України. – 2000. - № 37. - Ст. 307; 2001. - № 8. - Ст. 37; 2002. - № 16. - Ст.114; 2002. - № 35. - Ст. 256; 2003.
17. *Закон* України від 15 грудня 1993 р. N 3689-ХІІ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // ВВР України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
  18. *Закон* України від 15 грудня 1993 р. «Про племінну справу у тваринництві» (в редакції закону від 21 грудня 1999 р.).
  19. *Закон* України від 21 грудня 1993 р. N 3759-ХІІ «Про телебачення і радіомовлення» // ВВР України. – 1994. – № 10. – Ст. 43; з наступними змінами та доповненнями.
  20. *Закон* України від 23 грудня 1993 р. N 3792-ХІІ «Про авторське право і суміжні права» (в редакції закону від 11 липня 2001 р.) // ВВР України. – 2001. – № 43. – Ст. 214; з наступними змінами та доповненнями.
  21. *Закон* України від 21 січня 1994 р. N 3855-ХІІ «Про державну таємницю» (в редакції закону від 21 вересня 1999 р.) // ВВР України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.
  22. *Закон* України від 10 лютого 1995 р. «Про наукову і науково-технічну експертизу».
  23. *Закон* України від 07 червня 1996 р., N 236/96-ВР. «Про захист від недобросовісної конкуренції» // ВВР України. – 1996. – № 36. – Ст. 164;
  24. *Закон* України від 03 липня 1996 р. N 270/96-ВР «Про рекламу».
  25. *Закон* України від 05 червня 1997 р., N 318/97-ВР «Про видавничу справу» // ВВР України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.
  26. *Закон* України від 05 листопада 1997 р., N 621/97-ВР. «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // ВВР України. – 1998. – № 8. – Ст. 28; , з наступними змінами та доповненнями.
  27. *Закон* України від 13 січня 1998 р. «Про кінематографію» // ВВР України. – 1998. – № 22. – Ст. 114; з наступними змінами та доповненнями.
  28. *Закон* України від 16 червня 1999 р. N 752-ХІV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // ВВР України. – 1999. – № 32. – Ст. 267; з наступними змінами та доповненнями.
  29. *Закон* України від 23 березня 2000 р. «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм» // ВВР України. – 2000. – № 5–6. – Ст. 46; з наступними змінами та доповненнями.
  30. *Закон* України від 7 грудня 2000 р. N 2122-ІІІ «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм баз даних» // ВВР України. – 2000. – № 24. – Ст. 183; з наступними змінами та доповненнями.
  31. *Закон* України від 15 травня 2003 р. «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців» // ВВР України. – 2003. – № 31–32. – Ст. 46; з наступними змінами та доповненнями.
  32. *Указ* Президента України від 18 вересня 1992 р. № 477/93 «Про Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні».

33. *Указ* Президента України від 27 квітня 2001 р. «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» // Урядовий кур'єр. – 5 травня 2001. – № 79.
34. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1994 р. N 784 «Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва // Збірник постанов Уряду України. – 1995. – № 2. – Ст. 33.
35. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1999 р. N 2103 «Про реєстр суб'єкта підприємницької діяльності».
36. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 20 червня 2000 р. N 997 «Про затвердження Положення про Державний департамент інтелектуальної власності» // Офіційний вісник України. – 2000. – № 25. – Ст. 1060.
37. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір».
38. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. N 72 «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 129.
39. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. N 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 2369.
40. *Паризька конвенція* про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. // Інтелектуальна власність: нормативно-правові акти / О. Д. Святоцький, В. П. Петров. – Т. 2. – К.: Ін. Юре, 1999.
41. *Бернська конвенція* про охорону літературних і художніх творів. Паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. Вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. – Т. 1: Право інтелектуальної власності. – К.: Ін. Юре, 1999. – С. 186–224.
42. *Всесвітня конвенція* про авторське право 1952 р. // Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. – Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. – Т. 1: Право інтелектуальної власності. – К.: Видавничий Дім «Ін. Юре», 1999. – С. 243–262.
43. *Лісабонська угода* про охорону найменувань місць походження товарів та їх міжнародну реєстрацію від 31 жовтня 1958 р. // Збірка вибраних міжнародних матеріалів. – К., 1999.
44. *Міжнародна конвенція* про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення. // Інтелектуальна власність. – 2001. – № 2. – С. 71–75.
45. *Конвенція* про затвердження Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14 липня 1967 р. // Інтелектуальна власність: нормативно-правові акти / Під заг. ред. О. Д. Святоцького, В. П. Петрова. – Т. 2. – К.: Ін. Юре, 1999.

46. *Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 р.* // Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. – Зб. нормат. актів. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – С. 171–174.
47. *Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS)* // Інтелектуальна власність. – 1999. - № 5, 6, 7.
48. *Договір про закони з товарних знаків 1994 р.* // Збірник нормативних актів з питань промислової власності / За ред. В. П. Петрова, В. О. Жаркова. – К.: Вища школа, 1999. – С. 441–465.

Основна:

1. *Конституція України.* Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // ВВР України – 1996. – № 30 – Ст. 141.
2. *Дахно И. И.* Право интеллектуальной собственности: Науч. справ. пособие – К.: ТП-ПРЕС, 2004. – 224 с.
3. *Жаров В. О.* Право інтелектуальної власності в системі права України. Навчальний посібник. – К.: Ін-т інтелект. власн. і права, 2006. – 108 с.
4. *Коржанська І. Ю.* Право інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності: Навчальний посібник. – К.: Держ. ін.-т інтел. власн., 2008. – 144 с.
5. *Коссак В. М., Якубовський І. Є.* Права інтелектуальної власності: Підручник. – К.: Істина, 2007. – 208 с.
6. *Патентна документація України: Посібник.* - Держ. Департамент інтелектуальної власності. – ДП «Укр. ін.-т пром. власності»; [С. Д. Куса]. – 2-е вид., допов. – К., 2007. – 176 с. (Інтелект. власність в Україні).
7. *Право інтелектуальної власності: Підручник.* / За редакцією: О. А. Підопригори, О.Д. Святоцького. – К., 2002.
8. *Право інтелектуальної власності України: Конспект лекцій* / В. М. Крижа, Н. Є Яркіна.; за ред. В. І. Борисової. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2008. – 112 с.
9. *Тофіло А.В., Левічева О. Д.* Набуття прав інтелектуальної власності: навчальний посібник. – К.: Держ. Ін.-т інтел. власн., 2010. – 322 с.
10. *Цивільне право України: Підручник.* / Є.О. Харитонов, Н.О. Саніахметова. – К., 2003.
11. *Цивільне право України: Академічний курс: Підручн.: У 2-х т.* / За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Т. 1. Загальна частина – К., 2003.
12. *Цивільне право України. Навчальний посібник.* 2-ге видання, зі змінами // За заг. ред. А.І. Бірюкова, Ю.О. Заїки. – К.: Істина, 2004. – 224 с.
13. *Цивільне право. Практикум: Навч. посіб.* – 2-ге вид., перероб. та доп. / за ред. Р. А. Майданика (кер. авт.. кол.) Н. С. Кузнецової, О. В. Дзери. – К.: Правова Єдність, 2009. – 752 с.
14. *Шшика Р.Б.* Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект. – Харків, 2002.

Додаткова:

1. *Азимов Ч. Н.* Договорные отношения в области научно-технического прогресса. – Харьков: Изд-во при Харьк. ун-те, 1981. – 136 с.
2. *Безух О. В.* Співвідношення законодавства щодо захисту від недобросовісної конкуренції із законодавством, яке регулює використання інших об'єктів інтелектуальної власності // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 1.
3. *Белов В. В., Виталиев Г. В., Денисов Г. М.* Интеллектуальная собственность: законодательство и практика применения. – М.: Юрист, 2006.
4. *Жаров В.* Захист права інтелектуальної власності в Україні: удосконалення правового регулювання // Право України. – 2000. – № 4.
5. *Завальная Ж. В.* Издательский договор: предмет, права автора и издателя // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. – № 1.
6. *Зобов'язальне право: теорія і практика: Навчальний посібник.* / За редакцією: О. В. Дзери. – К., 1998.
7. *Крыжна В. М.* Знаки для товаров и услуг и лицензии на их использование // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. – № 1.
8. *Крыжна В. М.* Право патентопользователя в патентном праве Украины // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1999. – № 2.
9. *Крижна В. М.* Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності // Право України. – 2004. – № 9. – С 68–71.
10. *Крижна В. М.* Співвідношення прав на торговельну марку та промисловий зразок за законодавством України // Вісник господарського судочинства. – 2005. – № 3.
11. *Косак В. М.* Проблеми майнового регулювання передання майнових прав інтелектуальної власності// Наукові праці: Науково-методичний журнал. - 2006. - Вип. 34. - Т. 47.
12. *Макода В. Э.* Оформлення прав на промисловий зразок // Право України – 2000. – № 5.
13. *Мельник О. М.* Товарний знак та його ознаки // Право України. - 1999. – № 6.
14. *Мусяка В. Л.* Авторские договоры. - К., 1988.
15. *Пастухов О. М.* Авторське право в Інтернеті. – К., 2004.
16. *Право власності в Україні: Навчальний посібник.* / За редакцією: О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К., 2000.
17. *Про деякі питання вирішення спорів, пов'язаних з відшкодуванням моральної шкоди: Роз'яснення президії Вищого арбітражного суду України від 29. 02. 1996 р.* // Зб. поточного законодавства, норматив. актів, арбітраж, та судової практики. –1996. – № 24, 25.
18. *Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р.* // Право України. – 1995. – № 7.

19. *Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України* / За ред. Ю. М. Капіци; Кол. авт.: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. – К.: Слово, 2006. – 1104 с.
20. *Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики* / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького – К.: Юрид. думка, 2006. – 638 с.
21. *Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони України* // Зб. наук. ст. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – 548 с.
22. *Про застосування судами законодавства, що регулює захист честі і гідності громадян та організацій: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28. 09. 1990 р.* // Бюлетень законодавства та юридичної практики України. – 1993. – № 2. – С. 9.
23. *Саніахметова Н.* Відшкодування моральної шкоди суб'єктам підприємницької діяльності // Государство. Предпринимательство. Право. – 1996. – № 5.
24. *Святоцкий А. Д., Крайнев П. П., Прахов Б. Г.* Право интеллектуальной собственности на рационализаторское предложение. – К., 2004.
25. *Халаїм Н.* Правова природа патенту на промисловий зразок // Право України. – 2000. - № 8.
26. *Халаїм Н.* Правове регулювання прав на промислові зразки, створені кількома особами // Право України. – 1999. - № 12.
27. *Шшика Р. Б.* Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект: Монографія. - Харків, 2002.
28. *Цибульов П. М., Чебатарьов В. П.* Популярно про інтелектуальну власність: абетка / За заг. ред. к.е.н. М. В. Паладія. – К.: ТОВ «Альфа-ПК», 2004. – 56 с.
29. *Якубівській І.* Ліцензійний договір за новим Цивільним кодексом України // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2006. – Вип. 42.
30. *Ярошевська Г.* Поняття службового винаходу // Право України. - 2005. - № 6.

Навчально-методичне видання

Олексій Володимирович Александров

Інтелектуальна власність

Методичні рекомендації щодо самостійного опрацювання матеріалу та завдання до практичних занять і контрольних робіт, тестів для студентів-магістрів технічних спеціальностей денної та заочної форм навчання за кредитно-модульною системою

Відповідальний за випуск зав. кафедрою О. Я. Пилипчук
Головний редактор Н. В. Щербак
Макет і верстка В. О. Андрієнка

Підписано до друку 22.03.2013. Формат 60x84/16. Папір офісетний.
Спосіб друку – ризографія. Замовлення № 67/13. Наклад 300.
Надруковано в Редакційно-видавничому центрі ДЕГУТ
Свідоцтво про реєстрацію Серія ДК № 3079 від 27.12.2007 р.
03049, м. Київ-49, вул. Миколи Лукашевича.